

Xəbər
Müxalifət müharibə başlayarsa, nə edəcəyini açıqladı
yazısı səh.7-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 20 iyun 2017-ci il Çrəşənbə axşamı № 131 (6745) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Evlənmək istəyənlərin müayinəsində üzə çıxan dəhşətli xəstəlik statistikası

Ölkədə 203 nəfərdə QİÇS, 11773 nəfərdə isə talassemiya daşıyıcılığı aşkarlanıb

yazısı səh.15-də

"MTN işi"ndə zərərçəkən Eldar Mahmudovun müavininin həbsini tələb edir

yazısı səh.4-də

Son 20 ildə neftin ən ucuz və ən baha qiyməti...

yazısı səh.3-də

Rusiyada "yeni SSRİ" çağırışları artır - xülya, yoxsa reallıq?

yazısı səh.9-də

"Avroparlamentin mövqeyi hələ AB-nin mövqeyi deyil" - politoloq

yazısı səh.6-də

Ana qızını öldürən şəxslə intim münasibətdə olub: 6 yaşlı Ramilənin qətlinin detalları

yazısı səh.12-də

Qarpız mövsümü yetişdi: yeyək, yeməyək?

yazısı səh.15-də

Axtarışda olan sabiq prorektor tutuldu

yazısı səh.14-də

Ramazan ayının 25-ci günü

İftar 20.31. İmsak 03.08-dək (QMI)

25-ci günün duası: "İlahi, mənə bu gün dostlarını istəyən və düşmənlərini düşmən sayanlardan qərar ver! Məni sonuncu Peyğəmbərin (s) din və şəriətini üstün tutub, ona gözəl əməl edənlərdən qərar ver! Ey peyğəmbərlərin qəlblərini hər bir sıxıntı və sapqınlıqdan qoruyan Allah!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".

ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

İnformasiya-psixoloji savaş gerçək savaşa keçmək üzrə

2017-NİN QAYNAR YAYI: ARTAN XƏBƏRDARLIQLAR, DÜŞMƏNİN TÜRKİYƏ, NAXÇIVAN XOFU...

Sərkisyan rejimi qəliz seçimlə üz-üzə: öz xalqı ilə, yoxsa Azərbaycanla savaşa girmək? **Rusiyalı siyasi şərhçi:** "Erməni ordusu Azərbaycan ordusuna qarşı effektivliyini itirib..."

musavat.com
Toğrul İsmayil

yazısı səh.8-də

Əliqarx-deputat iş adamını intihar həddinə çatdırıb

Sahibkar Rauf Sultanov: "Əsabil Qasimov bizdən 77 min dollarlıq armatur alıb, pulunu vermir, özümü yandıracam" yazısı səh.2-də

Əli Həsənov:
"Azərbaycan dövləti siyasətini öz xalqının maraqları üzərində qurur"

yazısı səh.3-də

"Ölkədə idarəetmədə heç nə dəyişməyib" - İqbal Ağazadədən sərt tənqid

yazısı səh.5-də

Rəsul Quliyev
nümayəndəsindən Əli Kərimliyə ittihamlar

yazısı səh.12-də

“Ermənistan həmsədrlərinin fəaliyyətini pozmağa çalışır” - prezident İlham Əliyev

“Sizin Ermənistan və Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə səfərinizdən sonra və Azərbaycana gəlişiniz ərəfəsində Ermənistan təmas xəttində Azərbaycana qarşı növbəti hərbi təxribat törədib və bunun nəticəsində bir Azərbaycan əsgəri həlak olub. Azərbaycan ordusu həmişə olduğu kimi, adekvat cavab verib və bunun nəticəsi sizə məlumdur. Bu, mənim üçün təəccüblü deyil, çünki Ermənistan tərəfi həmişə hansısa mühüm tədbir və ya sizin səfəriniz ərəfəsində bu cür təxribatlar törədib və biz bunun bir neçə dəfə - 2014-cü, 2016-cı illərdə və indi də şahidi olmuşuq. Onlar, sözsüz, bilirlər ki, mülki əhali və hərbi qulluqçularımıza qarşı istənilən hərbi təxribata biz adekvat cavab verəcəyik”.

APA-nın məlumatına görə, bunu Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri Stefan Viskontini, İqor Popovu, Riçard Hoqland və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspşiki qəbul edərkən deyib.

“Ermənilər Azərbaycan tərəfini buna ona görə təhrik edirlər ki, sonra bizi atəşkəsi pozmaqda ittiham etsinlər. Hadisələrin xronologiyasına baxmağınız kifayətdir ki, nə vaxt Azərbaycan əsgərinin Ermənistan ordusu tərəfindən öldürüldüyünü və nə zaman buna Azərbaycan tərəfindən adekvat cavab verildiyini görürsünüz. Beləliklə, təmas xəttində son atəşkəs pozuntusuna görə məsuliyyət Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşür və baş verə biləcək hər hansı hadisəyə görə bütün məsuliyyəti işğalçı Ermənistan ordusu daşıyır”, - deyərək prezident vurğulayıb.

Dövlət başçısı qeyd edib ki, Azərbaycan tərəfi atəşkəs rejiminə sadıqdır. Son vaxtlarda təmas xəttində nisbi sakinlik hökm sürdüyünü deyən prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu, danışıqlar prosesini sürətləndirmək üçün mühüm amildir. “Lakin baş verənlər aydın şəkildə göstərdi ki, Ermənistan nəyin bahasına olursa-olsun Minsk Qrupu həmsədrlərinin fəaliyyətini pozmağa çalışır”. Prezident vurğulayıb ki, Ermənistan diqqəti yalnız təhlükəsizlik məsələlərinə yönəltmək istəyir və bütün bu baş verənləri Azərbaycanı atəşkəsi pozmaqda günahlandırmaq üçün bir bəhanə kimi istifadə edir: “Bu, tamamilə haqsız və ədalətsiz bir mövqedir”.

ATƏT-in Minsk Qrupunun rusiyalı həmsədri İqor Popov prezident İlham Əliyevə bəyan etdiyi fikirlərinə görə minnətdarlığını bildirib. Söhbət zamanı Fransadan olan həmsədr Stefan Viskonti, ABŞ-dan olan həmsədr Riçard Hoqland və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspşiki danışıqlar prosesi ilə bağlı fikirlərini ifadə ediblər.

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması ilə bağlı aparılan danışıqların hazırkı vəziyyəti və perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

“Qaya Mətbuat Yayımı” MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
 - Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
 - Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
 - Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan
“Yeni Müsavat” - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli
və xarici nəşrlər.
 - Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22
 - Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Həmsədrilər regiona səfərlərinin yekunlarına dair bəyanat yaydılar

ATƏT

-in Minsk Qrupu həmsədrləri Riçard Hoqland (ABŞ), Stefan Viskonti (Fransa), İqor Popov (Rusiya) və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspşiki (Polşa) regiona səfərlərinin yekunlarına dair bəyanat yayıblar.

APA-nın məlumatına görə, bəyanatda bildirilir ki, iyun ayında regiona baş tutmuş səfərin əsas məqsədi bu il aprelin 28-də xarici işlər nazirlərinin Moskvada keçirilmiş üçtərəfli görüşündən sonra Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair növbəti addımlarla bağlı tərəflərin mövqelərini, habelə münaqişə zonasında ümumi vəziyyəti müzakirə etmək olub.

Bəyanatda qeyd olunur ki, iyunun 10-da həmsədrlər İrəvanda Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan və iyunun 19-da Bakıda Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə görüşlər keçiriblər. Hər iki paytaxtda onlar xarici işlər və müdafiə nazirləri ilə də məsləhətləşmələr aparıblar. İyunun 12-də həmsədrlər Dağlıq Qarabağa səfər edib və oradakı de-fakto hakimiyyətin nümayəndələri ilə görüşüblər. Vasitəçilər Zəngilan, Qubadlı, Laçın və Kəlbəcər rayonları da daxil olmaqla, Dağlıq Qarabağın ətraf rayonlarına səfər ediblər.

Bakıda aparılan danışıqlar zamanı həmsədrlər bu yaxınlarda, Azərbaycana səfərləri ərəfəsində təmas xəttində itkilərə səbəb olmuş atəşkəs pozuntusundan dərin narahatlıqlarını bildiriblər. Onlar Azərbaycan rəhbərliyinə müraciət edərək vəziyyətin bundan sonrakı eskalasiyasından çəkinməyə çağırıblar. Həmsədrilər eyni müraciəti Ermənistan rəhbərliyi və Dağlıq Qarabağın de-fakto hakimiyyətinə də ünvanlayıblar. Onlar tərəfləri təmas xəttində və Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində gərginliyin azaldılmasına istiqamətli tədbirləri nəzərdən keçirməyə çağırıblar.

Hər iki paytaxtda həmsədrilər tərəfləri danışıqlarda yenidən məhiyyəti üzrə, siyasi iradə göstərərək vicdanla iştirak etməyə çağırıblar. Onlar qeyd ediblər ki, bu, münaqişənin həllində tərəqqi gətirən və buna layiq olan bölgə sakinləri üçün möhkəm sülhə nail olmağın yeganə yoludur. Prezidentlər həll prosesinin ən mübahisəli məsələləri üzrə kompromis tapmaq üçün siyasi dialoqu bərpa etmək niyyətlerini bəyan ediblər.

Həmsədrilər iyunun 3-də ATƏT-in Minsk Qrupu üzvlərini məlumatlandırmaq üçün Vyana-yə yola düşəcəklər. Onlar tezliklə qarşıdakı işləri müzakirə etmək üçün Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri ilə görüşməyi planlaşdırırlar.

Oliqarx-deputat iş adamını intihar həddinə çatdırıb

Rauf Sultanov: “Əsabil Qasimov bizdən 77 min dollarlıq armatur alıb, pulunu vermir, özümü yandıracağam”

Azərbaycanda deputatların bizneslə məşğul olmaları rəsmən yasaqdadır. Amma heç kimə sirt deyil ki, deputatların ölkə daxilində və xaricdə biznesləri var. Belə biznesmen-deputatlardan biri də İmişli rayonundan olan deputat Əsabil Qasimovdur. Onun sahibi olduğu “Karat Holding” ölkənin ən bazarında əsas oyunçulardan biridir. Amma deputatın holdingi təkcə un alveri ilə məşğul deyil, digər sahələrdə də çalışır. Belə sahələrdən biri də tikinti sektorudur.

Bugünlərdə deputatın sahib olduğu “Marin Plaza”nın qarşısında etiraz aksiyası keçirilib. Təkadamlıq aksiyanı təşkil edən Rauf Sultanov Əsabil Qasimovla görüş istəyib. Hotelin mühafizə xidmətinin əməkdaşları R. Sultanova deyiblər ki, Əsabil Qasimov onu həbs etdirəcək.

R. Sultanov “Yeni Müsavat”a deyib ki, Ə. Qasimovla görüşüb ondan özünə və yaxınlarına məxsus 77 min dollar borcu niyə ödəməməsinin səbəbini soruşmaq istəyib: “2011-ci ilə qədər onun “Karat Holding”ə Ukraynadan gətirdiyimiz armatur vermişdik. 145 min dollarlıq armatura görə 68 min dollar ödəyib. Qalan hissəsini isə ödəməkdən yayınır. Tikinti işlərinə Əsabil Qasimovun bacısının əri Qərib və qardaşı Vüqar nəzarət ediblər.

Məlumat üçün qeyd edək ki, holdingin tərkibinə bir çox şirkətlər daxildir: Karat MTK, İdeal Pulumuzu tələb edirik, bizi həbslə hədələyirlər. “Marin Plaza”nın qarşısında təhlükəsizlik işçiləri dedilər ki, Əsabil müəllimin mövqeyi budur ki, bir də bura

gəlsəz sizi Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti həbs edəcək. Bu gün cibimdən ödədiyim pulu deputat Əsabil Qasimovdan tələb edirəm. Əgər verməyəcəksə, əmin olsun ki, özümü Prezident Administrasiyasının qarşısında ABŞ səfirliyinin və mətbuat nümayəndələrinin iştirakı ilə yandıracağam. Mənim başıma bir iş gələrsə deputat Ə. Qasimov cavab verməli olacaq”.

Deputat isə mətbuata açıqlamalarında bildirir ki, “Karat Holding”i oğlu idarə edir. Lakin holdingin işinə bələd olanlar isə əksini söyləyirlər. Deyirlər ki, holding Ə. Qasimovun özü rəhbərlik etməkdədir.

Məlumat üçün qeyd edək ki, holdingin tərkibinə bir çox şirkətlər daxildir: Karat MTK, İdeal Pulumuzu tələb edirik, bizi həbslə hədələyirlər. “Marin Plaza”nın qarşısında təhlükəsizlik işçiləri dedilər ki, Əsabil müəllimin mövqeyi budur ki, bir də bura

məlidə Makaron Fabriki; Hökməlidə Kise Fabriki; ASTEL MMC (Məhəmmədi, Mehdiabad və Şamaxıda Quşçuluq Fabrikləri); Taxıl Anbarları və Dəyirman Kompleksləri (Şəkide, Kürdəmirde, Marneulidə və Gürcüstanın müxtəlif bölgələrində); Gəncə Fatoğlu (un dəyirmanı); Bakı şəhəri, Zərifə Əliyeva küçəsində 18 mərtəbəli iki Marina Plaza oteli; Zərifə Əliyeva küçəsində iki mərtəbəli restoran; Bakı şəhəri Səməd Vurğun küçəsində Ağ Saray Binası; Bakı şəhəri Xan Şuşinski küçəsi 12, İmran Qasimov küçəsi 16, Qulu Quliyev küçəsi 21, Süleyman Rüstəm küçəsi 61-də yerləşən 18 mərtəbəli dörd bina; İzmir küçəsi 7A və 7B-də yerləşən 19 mərtəbəli iki bina; Zərifə Əliyeva küçəsi 53-də yerləşən 23 mərtəbəli bir bina, Süleyman Rüstəm küçəsi 61-də yerləşən Premium Market və.s.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidməti smartfon istifadəçilərinə xəbərdarlıq etdi

“Kaspersky Lab” şirkətinin əməkdaşları “Android” smartfonlar üçün nəzərdə tutulan yeni troyan aşkar ediblər.

Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Agentliyindən “APA-Economics”ə verilən məlumata görə, “Google Play” onlayn mağazası vasitəsilə yayılan zərərverici proqram, yeni üsullardan istifadə edərək qurğunu “root” imtiyazlara keçirməyə qadirdir. “Dvmap” adı alan (“Kaspersky Lab”ın təsnifatına görə) virus, “Google Play”ə müxtəlif tətbiqetmələr adı altında, məsələn, sadə mantiqi oyun formasında yüklənilib. Tədqiqatçılar bildirirlər ki, “Dvmap Android”in tətbiqetmələr olan rəsmi mağazasından 50 min dəfədən artıq yüklənilib.

Kiber cinayətkarlar “Dvmap” zamanı “Google Play”ə əvvəlcə tamamilə zərərsiz tətbiqetmə yükləyiblər, sonra isə onlar aprelin 18-dən mayın 15-dək olan dövrdə zərərli yenilənməni buraxıblar. Beləliklə, cinayətkarlar “Google” təhlükəsizlik sistemləri tərəfindən aşkarlanmaqdan qaça biliblər. Qurğunun uğurlu yoluxmasından dərhal sonra 32-bit həm də 64-bit kimi “Android” versiyalarında işləyən zərərverici proqram “root” imtiyazlar almaq üçün eksplloitlərin lokal paketindən istifadə edir. Əgər “root” etmək alınarsa, sistemdə bir neçə modullar müəyyən edilir. “Android” versiyasının asılı olaraq, kodun ineksiyası zərərverici iki kitabxanalardan birini - ya “libdvm.so”, ya da “libandroid_runtime.so” düzəldən zaman hücumun əsas faza mərhələsində baş verir. “Dvmap” öz modullarını yerinə yetirilməsi üçün normal kodu zərərli kod ilə əvəz edir. Lakin bu da bəzi qanuni tətbiqetmələrin zədələnməsinə və ya onların işinin dayanmasına gətirib çıxara bilər.

Zərərverici kod kənar mənbələrdən olan proqramların quraşdırılmasını həll etmək üçün “Android”də “Verifly Apps” funksiyasını kəşən fayl buraxır. Digər faylları yükləmə məqsədilə o, həmçinin quraşdırılmış tətbiqetməyə qurğu inzibətçisi hüququ da verə bilər.

"Azərbaycan dövləti siyasətini öz xalqının maraqları üzərində qurur. Bizim üçün əsas Azərbaycan xalqının, Azərbaycan ictimaiyyətinin rəyidir. Əlbəttə, beynəlxalq təşkilatlar bu və ya digər məsələlərə münasibət bildirir, bu onların işi, onların mövqeyidir".

APA-nın xəbərinə görə, bunu Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi - şöbə müdiri Əli Həsənov Avropa Parlamentinin Azərbaycanla bağlı iyunun 15-də qəbul etdiyi qətnaməyə münasibət bildirərkən deyib.

Ə.Həsənov qeyd edib ki, Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi qətnamədə ədalətsizlik var və buna Milli Məclis sədrinin birinci müavini Ziyafət Əsgərov tərəfindən münasibət bildirilib: "Parlament sədrinin 1-ci müavini Ziyafət Əsgərov tərəfindən qətnaməyə münasibət bildirilib. Bu münasibəti yetərli hesab edir, bundan artığına ehtiyac görmürük".

"Ermənistanın təcavüzkar siyasəti daim davam edib. Onlar heç vaxt bu siyasətə ara verməyiblər. Sadəcə olaraq, bəlli məqamlarda bir az geri çəkilib, öz mövqelərini gizlətməyə, beynəlxalq ictimaiyyəti aldatmağa çalışıblar" - deyərək Əli Həsənov bildirib.

Ə.Həsənov qeyd edib ki, Ermənistan ötən əsrin 90-cı illərindən başlayaraq, bu günə qədər tərribatları davam etdirib: "Onlar davamlı olaraq, xüsusən də beynəlxalq səviyyədə danışıqların intensivləşdiyi, status-kvonun aradan qaldırılması ilə bağlı beynəlxalq aləmin səylərinin artdığı vaxtlarda tərribatlara əl atırlar, cəbhədə qarşıdurmanı gücləndirməyə çalışır, bu fonda həm beynəlxalq aləmdə anti-Azərbaycan

"Azərbaycan dövləti siyasətini öz xalqının maraqları üzərində qurur"

Əli Həsənov Avropa Parlamentinin Azərbaycanla bağlı qətnaməsini ədalətsiz hesab edir; "Cəbhədə baş verənlər Ermənistan hakimiyyətinin növbəti tərribatıdır"

mövqelərini gücləndirməyə cəhd edir, həm də əhalinin Ermənistan hakimiyyətinə olan narazılığını ört-basdır etmək məqsədi güdür. Ona görə də biz hazırda cəbhədə baş verənləri də əvvəlki tərribatlar kimi, Ermənistan hakimiyyətinin qeyri-konstruktiv mövqeyi kimi dəyərləndirir, buna belə yanaşırıq".

Əli Həsənov həmçinin ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin Azərbaycan səfərinə münasibət bildirərək qeyd edib: "Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı

Azərbaycanın mövqeyi aydındır. Bu mövqə həmsədrlərə, BMT Təhlükəsizlik Şurasına, ATƏT-ə, Avropa Şurasına, bütün dünya ictimaiyyətinə çatdırılıb. Bu mövqə ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpə olunmalı, qaçqın və məcburi köçkünlər öz torpaqlarına qaytarılmalı, münaqişənin həlli ilə bağlı beynəlxalq hüquq normalarına əməl olunmalıdır".

"Əlbəttə, biz kompromisə də, həmsədr ölkələrin və beynəlxalq təşkilatların bu məsələ ilə bağlı fərqli mövqelərini də

anlayırıq, amma əsas məsələ beynəlxalq hüququn pozulmaz prinsipi olan ərazi bütövlüyü məsələsidir ki, biz ondan heç vaxt vaz keçməyəcəyik. Cənab prezident İlham Əliyev dəfələrlə bəyan edib ki, Azərbaycan öz torpaqlarının bir qarşısını da heç kimə güzəştə getməyəcək. Biz eyni zamanda bölgədə konstruktiv sülhə nail olmağa hazırıq", - deyərək Ə. Həsənov qeyd edib.

Prezidentin köməkçisi bildirib ki, həmsədrlərin Azərbaycanla növbəti səfəri də vəziyyətin aydınlaşdırılmasına, tərəflərin mövqelərinin bir daha araşdırılmasına və bu mövqələrin yaxınlaşdırılması fonunda münaqişənin həlli ilə bağlı irəliləyişə nail olunmasına xidmət edir: "Hesab edirik ki, istənilən formatda keçirilən hər bir görüş ortaq mövqələrin tapılmasına xidmət edir və bu mövqələr gec-tez tapılacaq. Əks təqdirdə, müharibə, Dağlıq Qarabağ və işğal altında olan digər torpaqların Azərbaycan ordusu tərəfindən azad olunacağı qaçılmazdır".

Böyük siyasətin həqiqətən də böyük adamı...

Hüseyinbala SƏLİMOV

Ötən həftənin sonunda Almaniyanın keçmiş kansleri Helmut Kol dünyasını dəyişdi. Bəlkə də bu ad indiki gəncliyə heç nə demir. Amma vaxt vardı dünya siyasətində üç ad yeni mərhələnin simvolu kimi hallanırdı.

Bəli, R.Reyqan, M.Tetçer və H.Kol... Bu üç ad soyuq müharibənin həlledici anlarının personifikasiya olunmuş forması idi. Bunlardan söz açarkən qeyri-ixtiyari olaraq yadıma ötən əsrin daha üç ən böyük siması düşür - İ.Stalin, F.D.Ruzvelt və bir də U.Çerçill. Bu üç sima da dünyanın ən azı yarım əsrlik sifətini, yarım əsrlik bir dövrün geosiyasi arxitekturasını müəyyən etdi...

Elə o da çox maraqlıdır ki, indicə sadaladığım üç sima faşizm üzərində böyük qələbədən sonra böyük düşmənlərə çevrildilər.

Bu üç böyük isimlərdən biri, bəlkə də ötən əsrin ən nəhəng siyasətçilərindən olan U.Çerçill məşhur "Fulton nitqi"ndə növbəti 50 il üçün böyük siyasətin konturunu çizdi.

Beləcə, daha bir müharibə, özü də beş illik, on illik deyil, yarım əsrlik müharibə başladı - adına da soyuq müharibə deyildi.

Kimse bilməzdi ki, bu soyuq müharibəni daha üç ad - Reyqan, Kol və Tetçer tamamlayacaqdı...

O vaxtlar yaxşı yadımdadır. Biz gənclər hiss edirdik ki, dünya yeni bir dəyişiklik ərafındadır. Amm dəyişikliyin coğrafiyasını təsəvvür etməyə çətinlik çəkirdik.

İndi bəzi təftişçi-politoloqlar iddia edir ki, guya hər şey aydın idi və hər şey "razılaşdırılmışdı". Amma qətiyyətlə belə deyildi. Keçmiş SSRİ lap rusların "matroyoskası"ni xatırladırdı. Rusiya imperiyası özünü üç örtüklə əhatə etmişdi - bunlardan biri sosialist düşərgəsi, digəri də keçmiş sovet respublikaları idi.

Aydın olanı bu idi ki, proses sosialist düşərgəsindən - Şərqi Avropadan başlamalı idi və əvvəlcə bu ölkələr azad olmalı idi.

Bəlkə də onda dünya nəhənglərinin yadına sovet respublikaları heç düşmərdü də, çünki diqqətləri, bir daha deyirəm ki, Şərqi Avropaya tərəf yönəlmişdi - burada sosialist düşərgəsi çökməli və Varşava müqaviləsi ömrünü başa vurmali, Almaniya da birləşməli idi.

İndi adam bunları xatırlayanda heç inana bilmir ki, bütün bu proseslər qan-qadasız, heç bir hərbi qarşıdurma olmadan başa çatdı. Amma ki, artıq tarixin bir faktıdır bu...

Qərər, həmin dövrdə ekranlarda tez-tez görünən, adı tez-tez hallanan bir iri cüssəli siyasətçi vardı. Bəlkə də heç kim düşünmürdü ki, yarım əsrlik bir parçalanmaya son qoyacaq və Almaniyanı birləşdirəcək adamlardan biri də məhz həmin iri cüssəli siyasətçi - H.Kol olacaqdı.

Amma oldu və artıq bir keçmişdir bütün bunlar. Fəqət, bu sözləri yazarkən qəfil özümə soruşuram: doğrudanmı, keçmişdir? Bəli, geosiyasətin keçmiş "aktor"ları yenə də səhnədədir. ABŞ da, Rusiya da, elə Almaniya da yenə də vurnuxmadadır...

Təbii, daha yaxın keçmişdə olduğu kimi sistem qarşıdurması ola bilməz, çünki Rusiya daha global bir ideyanın daşıyıcısı deyil. Amma geosiyasi ziddiyyətlər qalır və böyük hesabla bundan sonrakı qarşıdurmalar və geo-siyasi alyanslar da bu ziddiyyətlər zəminində qurulacaq.

Amma güman etmirik ki, bütün bu hipotetik çarpışmalar soyuq müharibə çağı ilə müqayisəyə gəlmək iqtidarında olsun. Böyük hesabla belə olmayacaq və hətta Almaniya da bundan sonra nə etsə belə, yenə də o dövrün Almaniya ilə müqayisəyə gəlməyəcəkdir...

Həmin vaxt deyirdilər ki, II dünya müharibəsini uduzan Almaniya Üçüncünü uda bildi - bir güllə atılmadan Berlin divarı çökdü və dünyanın ən böyük birləşmələrindən biri - vahid Almaniyanın yaranması baş çatdı.

Sonradan, az müddətdən sonra rus qoşunları da Almaniya yadın çıxarılaçaqdı... Və bütün bunlar daha əvvəlki eforiyanı yaratmayacaqdı, çünki ən böyük iş artıq başa çatmışdı.

Həmin işi başa çatdırarlardan biri də H.Kol idi. Bilirsiniz, "böyük siyasət adamı" adına iddialılar çoxdur və çox adam özünü bu sferanın nəhəngləri ilə müqayisə etməyə çalışır. Amma kiminsə təmsalında bu bir komedik farsa çevrilir, kiminsə haqqında isə "Bəli, o, böyük siyasət adamı idi!" deyirlər...

Kol da sonunculardan idi. Daha maraqlısı isə bilirsiniz nə idi? Vahid Almaniyanı yaratmış bu adamı sonradan hətta məhkəmələrə çəkirdilər - guya hakimiyyətdə olarkən maliyyə pozuntularına yol vermiş. Bəli, bu da böyük millətlərin xüsusiyyətidir. Özü də qanunauyğun xüsusiyyətidir - böyük millətlər büt yaratmağı sevmirlər...

Son 20 ildə neftin ən ucuz və ən bahalı qiyməti...

Azərbaycan neftinin dünya bazarına çıxmasından artıq 20 ilə yaxın vaxt ötür. Bu müddət ərzində neftin qiyməti dəfələrlə dəyişikliyə uğrayıb. Hətta bəzən iki il öncəki qiymətlə 100 dollar fərq yaşanıb.

Bəs görəsən, son 20 ildə dünya bazarında neftin ən ucuz və ən bahalı qiyməti nəçə olub?

Bu sualı "Yeni Məsəvi"ə açıqlamasında Neft Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri İl-

ham Şaban bildirdi ki, neftin bir barelinin 8 dollara satıldığı vaxtlar da olub: "Azərbaycan nefti dünya bazarına 1998-ci ildən çıxıb. "Azəri-Çıraq-Günəşli" yatağından çıxarılan neft 1998-ci ilin martından hasil edilməyə başlanılıb. Dövlət Neft Şirkətinin hasil etdiyi neft isə 1997-ci ilin dekabrında satılıb. Dünya bazarında neftin ən ucuz dövrü 1998-ci ildə olub. O zaman Azərbaycan nefti Novorossiyskdən ixrac edilirdi. Orada Rusiya xam neftinin qarışıqı kimi bazara çıxarılırdı. O, "Brent" markalı neftdən 1,5-2 dollara ucuz olurdu. Həmin ilin 3-cü rübündə "Brent" markalı neftin qiyməti 10 dollara kimi ucuz-

laşmışdı. Onda demək olar ki, Azərbaycan 8-8,5 dollar ətrafında neft ixrac etmişdi. Ancaq 1998-ci ildə neftin bir barelinin orta qiyməti 14 dollar olub. Azərbaycan nefti o zaman 12 dollardan bir qədər baha qiymətə satılırdı".

Ekspert vurğuladı ki, dünya bazarında neftin ən bahalı dövrü 2012-ci ildə olub: "O zaman neftin bir barelinin orta ixrac qiyməti 112 dollar idi. Artıq Bakı-Tiflis-Ceyhandan gedən neft il ərzində orta hesabla bu qiymətə satılırdı. Satdığımız neftin ən bahalı qiyməti isə 2008-ci ildə qeydə alınıb. Həmin il "Brent" markalı neftin ən yüksək qiyməti 148 dollar olmuşdu".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Sabunçu Rayon Məhkəməsinin binasında ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin həbsdə olan sabiq rəisi Akif Çovdarov və onunla birlikdə həbs edilən 3 MTN əməkdaşının işi üzrə proses davam edir. Sonuncu məhkəmə iclasında "8-ci kilometr" bazarının MTN əməkdaşları tərəfindən ələ keçirilməsi epizodunun araşdırılması keçirilib.

Prosesdə iş üzrə zərərçəkmiş kimi tanınan Səfərov qardaşlarından biri Salman Səfərov da iştirak edib və orada səslənənlərə etiraz edib.

S.Səfərov deyir ki, bazar onların əlindən qrup şəklində alınıb. Qrup üzvlərinin bir hissəsi həbsə alınsalar da, əksər üzvləri bu gün də azadlıqdadır: "Bizdən bazarı alanda Akif Çovdarov tək olmayıb. İş materiallarından da açıq-aydın bazarı necə əlimizdən aldıqları görünür. Bazarı bizdən Akif Çovdarov, Hilal Əsədov, Akifin yaxın qohumları Elşən Hüseynov, Qulu Cəfərov, Hilalın qayınatası Ənvər Məmmədov və Çingiz Əsədov qrup şəklində, dələduzluqla, hədə-qorxu gəlməklə alıblar.

Ona görə də Hilal Əsədov başda olmaqla, qrupun üzvləri bütünlüklə Akif Çovdarovun yanında oturmaldır. Akif Çovdarov deyir ki, guya Çingiz Əsədovun şikayəti ilə bazarı bizdən alıblar və Çingizə qaytarıblar. Əgər belə olubsa, bəs bazarı bizdən alıb Qulu Cəfərovun adına niyə rəsmiləşdirdilər? Çingizə qaytarmaq üçün bazarı bizdən almışdırlarsa, ələ Çingiz Əsədovun adına rəsmiləşdirdilər də".

S.Səfərov deyir ki, A.Çovdarov və dəstə üzvləri bazarı onların əlindən alarkən düşüncələr, Səfərovlar şikayət etməyəcəklər: "Qardaşıma MTN-də işgəncələr vermişdilər, hədə-qorxu gəlmişdilər. Düşünürdülər ki, bizlər də işgəncədən qorxub şikayət etmərik. Gördülər ki, yanılıblar, mən ardıcıl olaraq ölkə rəhbərliyinə, o dövrdə nazir olan Eldar Mahmudova teleqramlar vururdum. Şikayətlər yazıb bildirdim ki, bazarı hədə-qorxu ilə, təzyiqlə göstərməklə əlimizdən alıblar. Tədbir görülməsini istəyirdim. Bundan sonra Akif Çovdarov başa düşdü ki səhv edib, məcbur olub bazar əlimizdən alınandan 1 ay sonra Çingiz Əsədovun adına keçirdi. Sonradan onun adından Elşən Hüseynovun adına, onun adından isə qızının adına keçirdi. Hilal Əsədov da həmçinin. O da bazarın yarısını sahiblənmişdi. Bazarı qayınatasının adına keçirmişdi. Sonradan arvadının adına keçirdi. Qulu Cəfərov gəlib məhkəmədə deyir ki, guya bizə bazara görə 300 min dollar ödəyiblər, 70 min də banka pul köçürüblər. Eyni zamanda da iddia edirlər ki, guya bazarı biz Çingiz Əsədovdan zorla almışıq. Əgər biz Səfərov qardaşları bazarı

"MTN işi"ndə zərərçəkən Eldar Mahmudovun müavinininin həbsini tələb edir

Mahmudovun müavinininin həbsini tələb edir

Salman Səfərov: "Hilal Əsədov başda olmaqla, qrupun üzvləri bütünlüklə Akif Çovdarovun yanında oturmaldır"

Çingiz Əsədovdan zorla almışsa, məsələyə Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi qarışbsa və bazarı sahibinə qaytarıblarsa, bəs bizə 300 min dollar niyə ödəyiblər? Bu nağıla özləri inanırlar?"

Yada salaq ki, sonuncu prosesdə Çingiz Əsədov şahid qismində ifadə verib. Deyib ki, bazarı Cəfər Səfərova icarəyə verib, 1 il sonra isə bazarı əlindən alıblar.

"2003-cü ildə Cəfər dedi ki, bazar mənimdər, dedim ki, mən sizə bazar satmışam? Həmin vaxt bazarın ən azı 3 milyon dollar qiyməti vardı. Özü də bu pulu mən özüm qoymuşdum bazara. Bir var sözlə, bir də var əməllə. Sonra mübahisə etdik, bunlar - Səfərovlar mənə qovdular. Dedim, neyləmişəm sizə? Çörək vermişəm də..."

Mən bunlardan hara şikayət edirdimsə, baxmırdılar. Bir şey olan kimi deyirdilər ki, sən nin həyat yoldaşın ayrı millətdəndir. İndi neyləməliydik, özümüzü öldürməliydik? 2005-ci ildə Fərhad Əliyev tutulandan sonra getdim Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinə. Orada ərizə yazdım və hər şeyi danışdım, qardaşımı da, evimi də oğurlamaqlarını danışdım. Yoldaşım başqa millətdən olduğundan şikayətlərimə baxılmadığını dedim. Orada mənə Akif Çovdarovun yanına apardılar. Mən danışandan sonra təxminən 1 saat başqa otaqda gözlədim, 1 saatdan sonra mənə yenidən Akif Çovdarov çağırırdı, gördüm ki, kabinetində Cəfər oturub. Akif müəllim mənə dedi ki, sən indi de görüm, bundan nə alırsan. Bildirdim ki, ona bazar satmamışam, mənə ancaq 140 min icarə haqqı veriblər, o da hissə-hissə. Bu işə

Hilal Əsədov

deyirdi ki, guya mənə 240 min pul verib. Cavab verdim ki, vermirsən, mənə de. Başladım bir-bir yazmağa. Deməli, 138 minə qədər çatdıq. Cəfər başladı mənə qırğına, çünki 2 mini tapa bilmirdi. 3 min, 5 min, 8 min - nə veriblərsə, bir-cə-bircə yazırdım. Cəmi 138 min çıxırdı. Akif müəllim qayıtdı buna dedi ki, bəs deyirdin Çingizə 240 min vermişəm? Cəfər cavab verdi ki, guya 100 min də qardaşıma - Ələddinə verib. İndi o qardaşım rəhmətə gedib.

Akif Çovdarov qardaşım Ələddinə zəng edib soruşdu ki, Cəfər sənə 100 min verib? O da telefonda bildirdi ki, nə 100 min? Həmin vaxt Cəfər üzünü Akif Çovdarova tutaraq dedi ki, o 100 mini çıx. Akif müəllim də dedi ki, sən 2 minə görə saat yarım başımızı ağrıdırsan, onda bəs bu 100 mini niyə çıxırsan? Akif Çovdarov sonra soruşdu ki, bunun qardaşını kim oğurlayıb? Cəfər dedi ki, bunun qardaşını "Ye-

gane"nin yiyəsi Mamed oğurlayıb. Sonra Akif Çovdarov mənə qayıtdı ki, sən dəhlizdə gözlə. 5 dəqiqədən sonra içəri girdim, Akif Çovdarov mənə dedi ki, bu kişi malını sənə geri qaytarır, mən də gördüm malını geri qaytarır, şikayət vermək fikrimi dəyişdim. Ancaq bircə tələbim o oldu ki, ailəmlə işləri olmayacaq. Cəfər buna söz verdi. Cəfər dedi ki, mənə 300 min pul ver, mən də Akif Çovdarova dedim ki, mənə hardandır 300 min, nəyim var aldılar əlimdən. Akif Çovdarov mənə dedi ki, sənə kömək edərdim, mən də razılaşdım. Sonra da getdik notariusa, 300 mini öz adımdan verdim Cəfərə. Bazardan mənə aylıq 5 min manat maaş ayırıblar, indiyə qədər alıram".

Növbəti şahid qismində prosesdə Ənvər Məmmədov ifadə verdi. Qeyd edək ki, Ə.Məmmədov keçmiş milli təhlükəsizlik nazirinin müavini Hilal Əsədovun qayınatasıdır. Şahidin sözlərinə görə,

ona məlumat verilib ki, Çingiz Əsədov bazarı satır: "Mənə bildirildi ki, bazar 450 min dollara satılır. Elşənlə şərikli girdik bu işə. Hərəmiş 225 min dollar verdik və bazarı aldıq. Elə orada Çingiz Cəfərə bildirdi ki, pulun gəldi, götürə bilərsən".

Dövlət ittihamçısının suallarını cavablandırarkən şahid bildirib: "Kürəkənim Hilal zəng etdi ki, bazar satılır, mənə pulum yoxdur, istəyirsən sə al. Mən də pulu düzəltdim. Heç mənə də pulum çatmırdı, qızimgilə getdim, qızım mənə dedi ki, 70 min dollar pulumuz var - yeməyimiz də budur, içməyimiz də, dolanışığımız da. Həmin məbləği pulun üstünə

əsbiləşirdi. Mənə üzbaşurət deyirdi ki, bir iynə vurdurub səni iflic etdirərəm, maşınından tank çıxartdıraram. Yəni ən kiçik səhvime görə mənə uzun illər həbsə göndərə biləcək qədər səlahiyyətli idi. Biz adam oğurlasaydıq və ya kiməsə hədə-qorxu gəlsəydik, Akif Çovdarov bizi həbsə göndərməzdi? Bazarı əlimizdən almaları üçün adıma Fərhad Əliyevin adını qoymuşdular. Guya Fərhad Əliyevə güvənib bazarı Çingiz Əsədovun əlindən almışıq. Həmin dövrdə də Fərhad Əliyev həbsdə idi. Onunla əlaqəmizi təsdiqləyəcək bir fakt olsaydı, bizi də həbs edərdilər.

Biz cinayət etmişdikse, güvəndiyimizi bildirdikləri Fərhad Əliyev həbs olunmuşdusa, bizi MTN-dən açıb buraxardılar? Hardadır bunların məntiqi? Adlarını general qoyublar..."

S.Səfərov deyir ki, MTN generalları vaxtilə törətdikləri cinayəti ört-basdır etmək üçün Çingiz Əsədovu qabağa veriblər və onun heç bir əsası olmayan ifadələrinin arxasında gizlənməyə çalışırlar: "Çingiz Əsədov gəlib məhkəmədə deyir ki, arvadım qeyri-millətin nümayəndəsidir, guya buna görə də ona təzyiqlə bazarı əlindən almışıq. Bu qədər yalan olmas. Arvadının erməni və ya qeyri-millət olmasını biz haradan bilərdik? Çingiz bazarı satanda dedi ki, şəriklərim Abdulla Səftərlə üzülüşüb gedirəm Moskvaya. Orada qayınlarının yaşadığı deyirdi. Pulları götürüb onların yanına gedəcəyini deyirdi. Elə də oldu. Çıxdı getdi və bir müddət sonra qayıdıb gəldi. Bu günlər Hilal Əsədov Çingiz Əsədovun ümidinə qalıb, ondan kömək istəyir".

S.Salmanov deyir ki, bazarı 1999-cu ildən 2002-ci ilə qədər icarə müqaviləsi əsasında işlədiblər. 2002-ci ilin əvvəlində Çingiz Əsədovdan bazarın 50 faizini, ortasından isə daha 50 faizini alıblar: "Nə deyirikse dediklərimiz rəsmi sənədlərə, notariat qaydada təsdiqlənən sənədlərə əsaslanır. Bazarın 100 faizini aldıqımız zaman Çingiz Əsədov, onun həyat yoldaşı, ailə üzvləri də notariusa gəliblər, orada hazırlanan alqı-satqı sənədlərinə qol çəkiblər. Bundan sonra Abdulla, Səftər, Çingiz, qardaşı Şipi və qardaşım Cəfər "Xan bağı" restoranına gedib çörək yemişik, halallığını almışıq. Dediklərimi Çingiz Əsədovun şərikləri Abdulla, Səftər təsdiqləyə bilirdi. Notariat kontorunda tərtib olunan alqı-satqı müqaviləsi də işin içində var. Bu adamlar bizə qarşı cinayətlərini ört-basdır etmək üçün yalan danışdılar".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Ölkə müxalifətinin aylardan bəri davam edən passivliyi, bunun fonunda Azərbaycanın iqtisadi-siyasi həyatında baş verən proseslər ciddi müzakirə mövzudur. Geridə qoyduğumuz beynəlxalq yarışmalar, ölkə iqtisadiyyatında yaşanan gərginliyə bir müxalif partiya sədrinin gözü ilə baxmaq zərurəti yarandı.

“Yeni Müsavat”ın “Bizim qonaq” rubrikasında bu dəfə Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə qonaqdır. İqbal bəylə ölkə iqtisadiyyatından tutmuş, turizm, eləcə də zamanında Milli Məclisdə etdiyi kəskin çıxışlara qədər bir çox mövzularda toxundu. Sərt tənqidi ilə diqqət çəkən İ.Ağazadə idarəetmə məsələsində də hakimiyyətə xeyli tövsiyələr verdi.

“Yeni Müsavat” Media Qrupunun rəhbəri Rauf Arifoğlu, onun birinci müavini Azər Ayxan və “Yeni Müsavat”ın baş direktoru Ələsgər Süleymanovun iştirakı ilə baş tutan söhbətdə sadaladığımız bütün mövzular incəliyinə qədər və bizim kontrsuallarımızın müşayiəti ilə təhlil olundu.

İlk sualı da qonağımızı salamlayan R.Arifoğlu verdi.

- İqbal bəy, xoş gəlmisiz redaksiyaya. Necədi partiya vəziyyəti? Yeni deputat İqbal Ağazadənin partiyasındakı durum deputat olmayan müddətdə necə dəyişib? Hər hansı fərq özünü göstərirmi?

- Elə bir ciddi fərq yoxdur. Çünki ölkənin ictimai-siyasi durumunda elə bir fərq, dinamiklik yoxdur.

R.Arifoğlu:

- Niyə yoxdur? Ümumiyyətlə, ölkədə siyasi həyatın olmamasının səbəbi, sizcə, nədir?

- Obyektiv səbəblər də var, subyektiv səbəblər də. Obyektiv səbəblər odur ki, siyasi institutlar prosesləri keçən illər ərzində o qədər də doğru qurmayıblar. Subyektiv səbəblər isə odur ki, hakimiyyətin kifayət qədər basqıları var və bu basqılar nəticəsində siyasi institutlar geri çəkilib.

R.Arifoğlu:

- Bəs hakimiyyətin özünün durumu necədir? Ölkə, idarəetmə məsələsində durum necədir? Vəziyyət onun xeyrinə görünür.

- Ənənəvi Şərqi, İslam ölkələri - İran, Misir, Suriya... variantları var. Belə ki, bu cür hakimiyyətlər iri dövlətlərlə müttəfiq olur. Vəsaitlər, kapitalar, onların yerüstü, yeraltı sərvətləri, bu və ya digər şəkildə beynəlxalq müqavilələrlə tənzimlənir. Dünyaya çıxır, satışlar təşkil olunur. Hakimiyyətlər möhkəm görünür, ölkələrə pullar daxil olur. Amma sonradan təəssüf ki, o iri dövlətlər də hakimiyyətlərin arxasından çəkilir və büdcə də boşalır. Toplanan kapitalların üzərində də bu və ya digər şəkildə nəzarət itir. O kapitalar ya ayrı-ayrı dünya banklarında qalır, ya da adamların özünə qismət olmur. Təəssüf ki, Azərbaycanda da buna oxşar tendensiyalar gedir. Bu, həm qüsur, həm də qorxulu tendensiyadır. Azərbaycanda idarəetmədə heç nə dəyişməyib. Müxalifətə münasibətdə də, idarəetmənin öz da-

“Azərbaycanda idarəetmədə heç nə dəyişməyib” - İqbal Ağazadədən sərt tənqid

Ümid sədri: “Bizim iqtidar da maraqlarımızı yox, özümüzü yönəldir”

“İndiyə qədər bir adama belə partiyadan mühacirətə getmək üçün arayış verilməyib”

xilində də heç bir dəyişiklik baş verməyib.

- Dəyişiklik olmalı idimi?

- Əlbəttə olmalı idi. Əgər ölkənin maliyyə-bank sektorunda vəziyyət dəyişsə, pisləşməyə doğru gedibse, ölkənin əsas iqtisadiyyatının sütununu təşkil edən neft və neft məhsullarından gələn gəlirin miqdarı dəyişsə, bu, bilavasitə sosial vəziyyətə təsir edibse, iqtisadiyyatın özünün dinamikasında əvvəlki illərlə müqayisədə temp xeyli aşağı düşsə, mütləq bu, idarəetməni dəyişməli idi. Çünki o dövrün idarəetməsi ilə indiki dövrün idarəetməsi arasındakı fərqi tapa bilməyən hökumətlər nəticədə prosesdən qələbə ilə çıxıb bilmirlər. Və yaxud ölkənin vəziyyəti daha da ağırlaşır. Bu gün də məhz həmin gündür. Birinci növbədə idarəetmənin mərkəzləşdirilməsi prinsipi olmalı idi. Büdcə xərclərini azaltmaq üçün.

R.Arifoğlu:

- O proses gedir axı...

- Xeyr, getmir. Sanki gedir kimi görünə bilər. Azərbaycanda idarəetmə islahatları getmir, struktur islahatları gedir. Bu iki islahat arasında böyük fərq var. Struktur islahatı adlarını dəyişdirilməsi, ümumən strukturların yer dəyişməsidir. Amma idarəetmə islahatları zamanı mərkəzləşdirilmiş idarə üsulları yadradılır. Məsələn, nəqliyyat sektorunda bir kampaniyada cəmlənir. Azərbaycanda nəqliyyat və ya kənd təsərrüfatı infrastrukturunun dağılıqlığına diqqət edin. Və yaxud bu qədər komitələrin mövcud olmasına, komitələrin, nazirliklərin üst-üstə düşməsinə fikir verin. Bütün bunlar hamısı nəhayətdə büdcədən külli miqdarda vəsaitin boş-boşuna xərclənməsidir ki, bu, başqa sferalara yönəle bilərdi. Hesab

edirəm ki, bu mənada idarəetmə islahatları da getmir. İqtisadiyyatın prioritetləri düzgün müəyyənləşdirilməli idi.

R.Arifoğlu:

- Sizcə, o prioritetlər hansılar idi?

- Birinci prioritet o götürülməli idi ki, ölkənin işçi qabiliyyəti olan kəsimi hansı sferalarda çalışır. Azərbaycanda tikinti sektorunda bilavasitə 941 min nəfər çalışır. Bunun 550 minə yaxını özəl sektorun işçiləri idi. 400 minə yaxını isə dövlət sektoru tərəfindən maliyyələşdirilən investisiya layihələrində çalışanlar idi. Bu sektor hazırda iflic vəziyyətdədir. Amma bu sektor prioritet sektoru elan olunmalı idi. Çünki bu sektorun məhsullarının 75-80 faizə yaxını ölkə daxilində istehsal olunur, paralel strukturlar inkişaf edə bilər. Bunun üçün bütün maneələr aradan qaldırılmalı, dövlət xüsusi həvəsləndirici metodlar seçməli idi. Düzdü, sosial evlər adlı layihəni hazırlayırlar. Amma mən bunu çəkinmədən deyirəm, 2013-cü ildə prezident seçkiləri ərəfəsində bu, mənim elan etdiyim layihə idi və sonradan bunu Milli Məclisdə də elan etdim. Amma hökumətin özünün həyata keçirdiyi proyekt yarımcıdır. Bu sahədə dövlət bü-tövlükdə investisiyanı fərqli istiqamətdə həyata keçirməli və əlavə vəsait axtarmadan onun da mənbələrini əldə etməli idi. Biz kənd təsərrüfatı sektorunda antiböhran proqramı təqdim edəndə bunu dövlətə çox açıq şəkildə demişdik. Ölkədən ixrac olunan hər manata 18 faiz, yeni, 18 qəpik dövlət əlavə pul verməli idi. O şərtlə ki, çıxan məhsulun pulu bank vasitəsilə dövlətin büdcəsinə qayıdaydı. Dövlət bu proqramı nəzərə aldı, amma 3 faiz. 3 faiz isə artıq ren-

“Sosial evlər 2013-cü ildə prezident seçkiləri ərəfəsində mənim elan etdiyim layihə idi”

tabelli deyil və işçi, iş adamı üçün maraqlı rəqəm, qazanc mənbəyi deyil. Bunun da yolunu əlavə vəsait cəlb etmədən tapmaq mümkündür. Məsələn, büdcədən subsidiyalara 180 milyon manat ayrılır. Bu 180 milyonun özü 1 milyardlıq malın Azərbaycandan ixracı üçün yetərli yardım idi. Halbuki o subsidiyaların böyük əksəriyyəti icra strukturları və yaxud digər strukturlar orta şəkildə yazaraq əksər hallarda mənimləyirlər. Bu subsidiyalar ünvanına çatmır ki, kənd təsərrüfatının inkişafı üçün stimullaşdır. Azərbaycanda artıq xərclər var ki, bu, qoyulan investisiya şəklində özünü göstərir. Bu il Çindən barama qurdu götürüblər. Bunu iş adamlarına, kənd təsərrüfatında çalışan fermerlərə verirlər ki, bunu saxlayın. Bunun rentabelliğini ölçən hökumət nümayəndələri yoxdurmu? Bu, nə dərəcədə rentabelli olacaq?

R.Arifoğlu:

- Sanki zamanında parlamentdə dediklərinizə özünüzdə bir aludəçilik yaranıb. Sosial şəbəkədə tez-tez həmin çıxışlarınızı xatırladırsınız... Bu texnologiya “mən demişdim” adlanır və köhnəlib...

- Hər bir siyasətçi özünün qısa zaman öncə dediklərinin öz təsdiqini tapdığı vaxt bunun piarını təşkil edir. Bu da bizim siyasi institut kimi vəzifələrimizdən biridir.

R.Arifoğlu:

- Amma bunu bilməyən hökumət 24 ildir hakimiyyətdə, siz isə o zamandan müxalifətdəsiniz...

- Baxın, “bilməyən hökumət-bilən adam” anlayışı var. Bunun dünyada bunun nümunələri çox olur. Bilib-bilməyənlərin hakimiyyətdə olması çoxluqla, zamanla ölçülür. Ağıllı hökumətlər adətən insanların maraqlarını, zərərli hökumətlər isə onların özlərini yönəldirlər. İnsanların özlərini yönəldən hökumətlər adətən uzun müddət iş başında qalır, onların maraqlarını yönəldənlər isə 8-10 il.

rimizdə, proqnozlarımızda qətiyyətlə yanılmamışıq. Dünən dediklərimiz doğru çıxıbsa, gələcəkdə dediklərimiz də doğru çıxacaq - məqsəd bu mesajı verməkdir. Və Azərbaycan üçün idarəetmə bizim tərəfimizdən həyata keçirilərsə, bu, ölkə üçün daha yaxşı olar.

S.Telmanqızı:

- Azərbaycan kimi ölkədə siyasətçinin haqlı çıxması, illər sonra verdiyi proqnozunu özünü doğrultması ona hər hansı dividend gətirir? Bunun bir effekti olurmu?

- Bəli. Əvvəllər bizim bu məsələni sosial şəbəkədən yaymaq imkanlarımız, ümumən, sosial şəbəkənin belə imkanları məhdud idi deyərək insanların bəzi hallarda bu çıxışlardan xəbəri olmurdu. Amma indi böyük əksəriyyət bu fikirdədir ki, biz, sadəcə, tanınamışıq, parlamentdə olduğu dönmədə də bəzən hətta yanlış

düşüncədə olanlar olub. Parlamentdə olan deputatlar barədə yanlış fikirdə olublar. Amma bu çıxışları izləyəndən sonra insanların fikirlərində bir dəyişiklik var. Bunu şərhlərində də, şəxsi mesaj qutusuna yazmaq ilə ifadə edən də var. O çıxışlardan sonra bizim tanımadığımız, təbliğat aparmadığımız 300-ə yaxın adam partiya sıralarına qoşulub.

R.Arifoğlu:

- Balka Avropaya mühacirətə getmək üçün partiya sıralarına qoşulublar?

- Əsla.

R.Arifoğlu:

- Sizdə elə biznes varmı? Ümid Partiyası da mühacirətə getmək istəyənlərə bilet satırmı?

- Partiya üzvlərimizin hamısına bilet vermişik. Amma indiyə qədər bir adama belə hər hansı arayış verilməyib.

R.Arifoğlu:

- Varmı ümidçilər arasında mühacirətə gedən?

- 2003-cü ildən bəri cəmi bir nəfər olub ki, o da sonradan partiya sıralarından çıxıb.

S.Telmanqızı:

- Mən Hollandiyada olanda bir ümidçi tanımışdım.

- Rəşad Feyziyev. O da 2005-ci ildə mühacirət edib.

R.Arifoğlu:

- (Mövzunu dəyişir) İqbal bəy, bayaqkı ardıcılıq yarımçıq qaldı. Əlavə xərclərlə bağlı danışırdıq. Dediniz ki, Çindən barama gətirirlər və bunu yanlış taktika ilə edirlər...

- Ölkə bazasının spesifikasiyasını, istehsal imkanlarını və onun gələcək perspektivlərini ölçəndən sonra Azərbaycana verəcəyi böyük bir şey yoxdur. Azərbaycan hakimiyyəti bunu doğru-dürüst hesablamalı idi.

R.Arifoğlu:

- Mən sizi niyə geriye qaytardım? Bir sualım var. Bu müddət ərzində hakimiyyətin etdiyi bir də nə olsun dürüst addım yoxdurmu?

(davamı növbəti sayımızda)

☐ Söhbəti qələmə aldı: **Sevinc TELMANQIZI**

Legioner idmançılar davası

Xəlid KAZIMLI

Ölkəmizdə legioner idmançılar problemi var. Onlar tez-tez mediada çıxan xəbərlərin "baş qəhrəmanı" olurlar. Bu xüsusda axırıncı xəbər odur ki, futbol üzrə qadınlardan ibarət Azərbaycan yığmasının iki üzvü köməkçilər üçüncünü möhkəm döyüblər. Ad-soyadlarından (Ülkü Özdemir, Hatice Özdemir, Gizəm Tənəkəci) görünür ki, dalaşanların üçü də türkiyəlidir, ancaq milliləşdirilib.

Bundan əvvəl milliləşdirilmiş bir idmançımız da İraqa gedib İŞİD-ə qoşulmuşdu.

Bu, Çamsulvara Baqomed oğlu Çamsulvarayev idi. 1984-cü ildə Rusiyaya daxil olan Dağıstan Respublikasının Serqoqala rayonunda anadan olmuş və milliyətçə dargi olan Çamsulvara Çamsulvarayev təxminən 10 il əvvəl milliləşdirilib, yığma komandamıza cəlb edilib, 2007-ci ildə dünya çempionatında bürünc, 2009-cu ildə isə gümüş medal qazanıb. Bundan başqa, o, Avropa çempionatlarında bir qızıl və üç bürünc medala layiq görülüb. Çamsulvarayev Azərbaycanı 2008-ci ildə Pekin şəhərində baş tutan olimpiada da təmsil edib.

O, 2016-cı ilin sentyabr ayında İraqın Mosul şəhərində döyüş zamanı öldürülüb. Ona qədər hamı elə bilirdi ki, artıq idman karyerasını bitirmiş Çamsulvara ata yurduna, Dağıstana qayıdıb, məşqçiliklə məşğuldur. Heç demə, Azərbaycan idmanına verdiyi töhfəyə görə xeyli pul-para qazanan Çamsulvara ya işsiz qaldığı üçün, ya da dini baxışlarına görə cihadçılara qoşulubmuş.

Bu, legioner idmançıların taleyidir, onların qədir-qiyəti idmançı karyeralarının davam etdiyi müddətdədir. Karyerasını başa çatdıran hər 10 legioner idmançıdan 9-u ya doğulduğu ölkəyə qayıdır, ya da üçüncü bir ölkəyə gedir. Nadir hallarda isə onlardan kimsə milliləşdirilirdi ölkədə məşqçilik karyerasına başlaya bilər.

Hazırda ölkəmizdə ən çox legioner idmançılar voleybol, otüstü hokkey və tennisdir. Boks, güləş, taekvondo, avarçəkme, xizəksürmə kimi idman növlərində də legionerlərimiz var. Heç demə, qadın futbolunda da varmış.

İndi əsas suallardan biri də budur: bizə legioner idmançılar lazımdır mı?

Bu suala verilən cavab həm mənfi, həm də müsbət seçiyeli olacaq.

Aydın məsələdir ki, hansısa bir idman növünün ölkəmizdə inkişafı legioner idmançılar və məşqçilər olmadan mümkün deyil. Çünki bezi idman növləri bizim üçün yenidir, ölkəmizdə ənənəvi idman növü sayılmır. Məsələn, cənub ölkəsi olduğumuz üçün bizdə xizəksürmə idmanı tarixən olmayıb. Gənclərimizin bu idmanla kütləvi şəkildə məşğul olması üçün təbii şərait yoxdur.

Deyilə bilər ki, taekvondo və dzü-do da bizim üçün ənənəvi idman növü deyil, amma idmançılarımız tatamidə yaponları, çinliləri dəfələrlə məğlub ediblər, edirlər. Hətta artıq Azərbaycan taekvondoçuları və dzü-doçuları olimpiadalarda bütün ölkələrin idmançılarından əsas rəqibləri sayılırlar.

Elədir. Amma bu idman növünün inkişaf etdirmək üçün bizdə təbii şərait və uyğun potensiala malik gənclər var. Ona görə də ortaya bir şey çıxarmaq olur. Xizəksürmə isə avarçəkme isə başqadır.

Bugünlərdə futbol yığmamız üçün daha bir oyunçu milliləşdirilib. Bu, braziliyalı Almeydadır və bu, milliləşdirməni uğurlu saymaq olar.

Ancaq ukraynalı qızların hesabına var olan voleybolumuzda milli idmançıların nə vaxt yetişib ortaya çıxacağını hələ çox gözləyəcəyik. Azı 15 ildir ki, milli voleybolumuz ukraynalı qızların hesabına mövcuddur. Əgər ilk legioner voleybolçunun meydana çıxdığı illərdə biz milli voleybolçu yetişdirmək işinə girişsəydik, indi komandalarda yüzlərlə 18-20 yaşlı azərbaycanlı qızlar ola bilərdi. Hərçənd bir iş də var ki, ukraynalı, rusiyalı qızlarda olan boy göstəricisi bizim qızlarda yoxdur. Bizimkilərin əksəriyyəti bəstəboydur. Demək, nə qədər istəsək də, biz qadın voleybolunda milli kadrlar qıtlığı çəkəcəyik.

Bu, otüstü hokkeyə və stolüstü tennisə də aiddir. Əgər ölkəmizdə qızlar bu idman növünə maraq göstərmir, müvafiq idman klublarına getmirlərsə, koreyalı qızları gətirib soyadlarını dəyişməklə tennis və hokkeyi inkişaf etdirmək olmaz.

On pisi odur ki, legioner idmançılara əmək-əmək pullar xərclənir. Həmin pulları sərf etməklə bəlkə də uşaqlar üçün idman məktəbləri təşkil etmək daha yaxşı olardı.

Ən yaxşısı isə o olar ki, biz bacarıqlı və uğurlu olduğumuz, ola biləcəyimiz idman növlərini inkişaf etdirək, hər idman növündə təmsil olunmaq kimi məcburiyyətimiz yoxdur.

Avropa Parlamentinin Azərbaycan əleyhinə qəbul etdiyi sərt qətnamə ətrafında proseslər böyüyür.

Ölkə iqtidarının Əfqan Muxtarlı və Azərbaycandakı media azadlığı ilə əlaqədar verilən qətnaməyə sərt təpəkiləri ilə yanaşı, qərarın sonunun necə ola biləcəyi ilə bağlı suallar ətrafında müzakirələr də var. Qətnamənin Azərbaycan-Qərb əlaqələrinə zərbə vuracağı ilə bağlı səslənən müxtəlif fikirlərlə yanaşı, bunun əksini düşünənlər də az deyil.

Xatırladaq ki, 2015-ci ilin sentyabrında da Avropa Parlamenti oxşar qətnamə qəbul eləmiş, Azərbaycan parlamenti isə buna adekvat cavab olaraq "Avronest"dən çıxmaqla bağlı qərar vermişdi. Bunu nəzərə alaraq, ölkə iqtidarının indi hansı addımları atacağı maraq doğurur.

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərac Quliyev hesab edir ki, "Avronest" və digər beynəlxalq qurumlardan çıxmaq belə məsələlərdə çıxış yolu deyil: "Biz Avropa təsisatlarında sözümlü deyirik. Moldovadakı son iclasda Ermənistanın Atom Elektrik Stansiyası ilə bağlı məsələ qaldırdım. Növbəti konfrans üçün işlər gedir. Nümayəndə heyətimiz ciddi uğurlar qazanıb. Bizi təhrik edirlər ki, Avropa təsisatları ilə əlaqələrimizi dəyişək, yaxud kəsək. Hətta vəziyyət o yerə çatıb ki, "Avronest"dəki nümayəndə heyətləri Ermənistanla açıq şəkildə deyirlər ki, Rusiya sizi buranı dağıtmaq üçün göndərib, yəni maraq var o təsisatların dağılmasına. Rusiya postsovet ölkələrini öz orbitində saxlamaqda maraqlıdır. O da bir faktir ki, Avropa Parlamentində bəziləri qərəzli şəkildə bizə qarşıdır. Unutmaq olmaz ki, bu bütövlükdə Avropa İttifaqının mövqeyi deyil. Son zamanlar ittifaq tərəfindən Azərbaycana yönəlik müsbət münasibətin olduğunun şahidiyik. Amma orada bir qrup deputatın müəyyən qərarlar vermək səlahiyyətləri var. Biz işləməliyik ki, bu tipli məsələlər olmasın. Təşkilatımızın son bəyanatında bildirmişdim ki, bu qətnamə Azərbaycan hüquq müstəvisinə ciddi müdaxilədir. Qətnamədə "bizim çağırışlarımızla hərəket edin, subyektiv yanaşmalarımıza tabe olun" kimi

çağırışlar sanki var. Hansı qurumdan, yaxud kimsədən asılı olmayaraq, qanunlardan yan keçmək üçün bir səlahiyyət yoxdur. Azərbaycan Avropanın qurumlarının bu cür sərt qərarları ilə üzleş-

qəbul olunmuşdu. Məqsəd isə Avropa Oyunları öncəsi Azərbaycanın nüfuzuna zərbə vurmaqdan ibarət idi. O dövrdə bu prosesdə erməni diasporu da fəal iştirak edirdi. İndi də eyni prosesin

nin və onun bir hissəsi olan TAP layihəsinin inşasının ləngiməsi üçün əlindən gələni edir. İtaliyada TAP-a qarşı "No TAO" hərəkatı başlanmışdı. Hərəkata isə İtaliya parlamentində 20 fa-

"Avroparlamentin mövqeyi hələ AB-nin mövqeyi deyil" - Azərbaycanla bağlı qərarın arxasındakı maraqlar

Fərac Quliyev: "Bizi təhrik edirlər ki, Avropa təsisatları ilə əlaqələrimizi dəyişək, yaxud kəsək"

məməlidir. Biz məcbur deyilik ki, onların qərarlarına əməl edək. Sadəcə, iradlarımızı bildirməliyik. Avropa Konvensiyasına uyğun qərarlar veririk. Biz heç kimin çağırışı ilə hüquq müstəvisindən kənarlaşmayacağıq. Heç kimin təzyiqinin qarşısından da geri çəkilməməliyik. Bu bir mübarizədir. Azərbaycan heç bir təhrikədi, şantajlarla Qərb dövlətləri və təsisatlarla əlaqələrini kəsməməli, eyni zamanda bu cür yanaşmalardan narahat olduğunu diqqətə çatdırmalıdır".

Politoloq Elçin Mirzəbəyli bildirdi ki, Avropa Parlamentindəki bəlli bir qrupun Azərbaycana qarşı olan münasibəti barədə gəniş danışıma ehtiyac yoxdur: "2015-ci ildə də həmin qrupun fəaliyyəti nəticəsində ölkəmizlə bağlı qətnamə

Elçin Mirzəbəyli: "Qətnamənin qəbuluna zəmin yaradan bütün hallar ciddi şəkildə araşdırılmalıdır"

şahidi oluruq. Çünki Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında ciddi danışıqlar aparılır. Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə strateji tərəfdaşlığına zəmin yaradacaq mühüm bir sənəd üzərində iş gedir. Digər tərəfdən, Cənub Qaz Dəhlizi və onun önəmli bir parçası olan TAP layihəsi də Azərbaycanla Avropa İttifaqının gündəmində olan prioritet mövzulardandır. İndi gəlin müəyyənləşdirək, Azərbaycanla Avropa İttifaqının strateji tərəfdaşlığına və Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin əleyhinə hansı qüvvələr ola bilər? Şübhəsiz ki, Rusiya və Ermənistan. Rusiya Azərbaycanın bütün dünya ilə münasibətlərinin korlanmasında, manevr imkanlarımızın məhdudlaşdırılmasında maraqlıdır. Digər tərəfdən, Rusiya Cənub Qaz Dəhlizi-

iz səsə təmsil olunan partiyalardan ibarət "Five Star" (5 ulduz) siyasi blok rəhbərlik edirdi. İtaliya mətbuatının araşdırmasından sonra bəlli oldu ki, həmin partiyaların seçki kampaniyasını Rusiya maliyyələşdirib və bu partiyaların rəhbərliyində təmsil olunan şəxslərin Rusiyanın siyasi və biznes elitası ilə sıx əlaqələri var. Yəni ilk baxışda prosesin önündə avropalılar - italyanların olduğu nəzərə çarpırdı, amma arxasında Rusiyanın maraqları dayanırdı. Avropa İttifaqının son qətnaməsi də bu və ya digər maraqlardan qaynaqlana bilər. Rusiyanın maraqlarını ifadə edən qüvvələr hər yerdə var. Onlar hətta bizim üçün heç bir önəm kəsb etməyən şəxslər və proseslər müstəvisində təxribat törədə, strateji hədəflərimizin yerinə yetirilməsinə maneə yaratmağa cəhd göstərə bilərlər. Azərbaycanın nə etməli olduğu barədə fikir yürüdə bilməyərəm. Belə bir səlahiyyət də yoxdur. Eyni zamanda baş verənlərin mahiyyəti haqqında tam və dolğun məlumata malik deyiləm. Bununla yanaşı, hesab edirəm ki, qətnamənin qəbuluna zəmin yaradan bütün hallar ciddi şəkildə araşdırılmalı, Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə münasibətlərinin inkişafında maraqlı olmayan bütün qüvvələrin fəaliyyət və yaşam sferası müəyyənləşdirilməlidir".

□ Cavansir ABBASLI

Son günlər Qarabağ cəbhəsindən döyüş xəbərləri gəlməkdədir. Ermənistan ordusunun hücumlarına sət cəvablar verilir və düşmən daha çox itkilərə məruz qalır. Ötən həftəsonu Ermənistan üçün "qara təqvim" kimi yadda qalacaq: iki gündə işğalçı 6 hərbcisini itirdi.

Qarabağla bağlı sülh danışıqlarının dalana dirənməsi, cəbhədən gələn xəbərlər, regionda gedən proseslər, Azərbaycan xarici işlər nazirinin son bir həftədə iki dəfə "status-kvo ilə barışmayacağıq, torpaqlarımızı azad edəcəyik" bəyanatı verməsi Qarabağ müharibəsinin yenidən başlanmasının yaxınlaşdırmaqda olduğu mənzərəsini yaratmaqdadır.

Bu arada cəmiyyətin müxtəlif təbəqələri tərəfindən müəyyən təşəbbüslər, təkliflər irəli sürülür. Bir çoxları Azərbaycanın genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlarına başlamasını, bəziləri bütün ölkə vətəndaşlarının, iqtidarlı-müxalifətli hər kəsin birlik, həmrəylik nümayiş etdirməsini zəruri sayır. Bəs görəsən, müxalifət partiyaları bu barədə nə düşünürlər, hərbi əməliyyatlar başlansa, onların mövqeyi necə olacaq?

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlunun cavabı belə oldu: "Mən xarici işlər nazirinin və onun kimi məmurların "status-kvo ilə barışmayacağıq, torpaqlarımızı azad edəcəyik" tipli bəyanatlarının səmimiyyətinə inanmıram. İstər nazirin özü, istər sözcüsü belə bəyanatlar versin, yalnız danışıqlar, sizi də, bizi də aldadırlar. Adama deyərək barışmırsansa bəs nəyi gözləyirsiniz?! Bu cür bəyanatlarla indi də bizə "nömrə" gəlirlər. Bizim bəzi müxalifətdəki dostlarımız deyir ki, xarici siyasət uğurludur. Mən isə deyirəm heç bir uğur yoxdur. Hansı uğurdan danışmaq olar ki, danışıqlar yolu ilə bir millimetr torpağı geri almayıblar. O ki qaldı əgər müharibə başlanarsa müxalifət olaraq bizim davranışımızın necə olacağına, nə vaxt real müharibəyə başladılar ki, biz dəstəkləmədik?!"

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu bildirdi ki, vətənin müdafiəsi siyasi mövqenin necə olmasından asılı məsələ deyil. Azərbaycan Konstitusiyasında Azərbaycan vətəndaşlarının

hüquq və öhdəlikləri müəyyən olunub. Vətəni qorumaq öhdəliklərə daxil olan əsas öhdəliklərdəndir: "Əgər müharibə başlarsa, hər birimiz vətənin müdafiəsinə qalxmalıyıq, siyasi mövqeyi bir kənara qoyma-

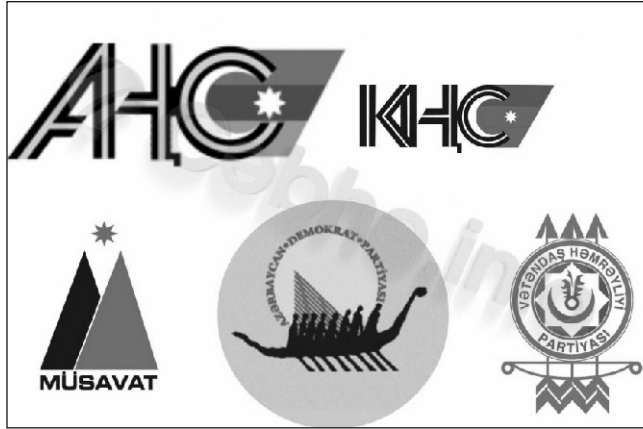
də üzərinə öhdəlik götürüb, ATƏT-in Minsk Qrupu qarşısında öhdəliklər var. Bu öhdəliklər müharibəyə başlamamağın qarşısını alır. Diqqət edirsinizsə, Minsk Qrupu həmsədrlərinin bütün çağırışlarında, o cümlədən

və bilir. Azərbaycanda bundan fərqli mövqə tuta biləcək kimsə də yoxdur".

Müsavat Partiyası Divanının üzvü Razim Əmiraslanlı bildirdi ki, işğal olunmuş ərazilərimizin azad edilməsi həmişə bir nömrə-

Müxalifət müharibə başlayarsa, nə edəcəyini açıqladı

"Əgər qaynar faza başlasa, fəaliyyətimizi dondurmağa qədər bütün addımlara hazırıq, tək torpaqlar azad edilsin"

lıyıq. Müxalifətin bu məsələdə mövqeyi belədir. İndiki geopolitik vəziyyətdə, Rusiyanın Ermənistanı açıq dəstək verdiyi bir vaxtda, dünyanın beynəlxalq hüquqa zidd ədalətli bir mövqə tutduğu dövrdə Qarabağ münaqişəsinin hərbi yolla həll variantına getmək elə də asan məsələ deyil. Bu və digər şərtlər dəyişməyincə biz müharibənin başlanmasını düzgün hesab etmərik. İlk növbədə xalq həmrəy etmək və xaricdən ciddi dəstək almaq lazımdır, sonra müharibə variantını seçmək".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə isə bildirdi ki, Azərbaycanın genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlarına başlamasına üzərinə götürdüyü bir sıra beynəlxalq öhdəliklər imkan vermir: "Azərbaycan Avropa Şurasına daxil olarkən üzərinə öhdəlik götürüb, Azərbaycan Avropa Birliyi ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq proqramı çərçivəsində

dünyada beynəlxalq təşkilatlarla aparılan danışıqlarda birinci çağırış atəşkəsi pozmamaya məsələsi qoyulur. Böyük dövlətlər də, beynəlxalq təşkilatlar da bu məsələdə ısrarlı mövqə tutur. Hələlik yerli konstitusiyalar beynəlxalq hüquq normalarından üst deyil və Azərbaycanın qoşulduğu konvensiyalar, üzərinə götürdüyü öhdəliklərdə də qeyd olunub ki, ölkə konstitusiyası ilə beynəlxalq hüquq arasında hər hansı anlaşılmazlıq olarsa, beynəlxalq hüquq əsas götürülür. Bu, məsələnin birinci tərəfi. Əgər beynəlxalq konyuktura imkan verərsə, regionda və dünyada baş verən hadisələr imkan verərsə ki, Qarabağ məsələsinin həllini danışıqlar yolu ilə deyil, güc yolu ilə həyata keçirək, o zaman təbii ki, biz torpaqlarımızın azad edilməsi istiqamətində xalq olaraq bütövük, tamıq, burada iqtidar-müxalifət bölgüsü yoxdur. Bunu hər kəs bilməlidir

li məsələ kimi Müsavat Partiyasının gündəliyindədir. Hətta 2000-ci ilin əvvəlində münaqişə ilə bağlı qəbul olunan qərarları var. "Uğur paketi" adlanan bu sənəddə münaqişənin nizamlanmasının bütün mərhələləri əks olunub: "Müsavat Partiyası keçən il aprelin 2-də başlayan hərbi əməliyyatları anlayışla qarşılıqlı, hərbcilərimizin göstərdikləri şücaət və vətənpərvərlikdən məmnunluq və qürur hissini ifadə etmişdi. Eyni zamanda başqan Arif Hacılı Azərbaycan ordusuna mümkün ola biləcək hər cür dəstəyə hazır olduğumuzu bəyan etmişdi. İstər ön cəbhədə, istər arxa cəbhədə əsgərlərimizə dəstək olacağımızı ifadə etmişdi. Bu gün də düşünürəm ki, ordumuz Qarabağda aktiv hərbi əməliyyatlara başlasa, biz yenə də bu mövqeyimizdə qalacağıq. Ordumuza istənilən dəstəyi verəcəyik".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı qeyd etdi ki, Qarabağ məsələsinin dalana dirənəcəyi Minsk Qrupunun həmsədr dövlətlərinin tərkibinə baxanda əvvəldən məlum idi. Belə ki, orada təmsil olunan Rusiya və Fransa bu məsələdə heç zaman obyektiv olmayıblar, əksinə, hər fürsətdə erməni işğalçılarının mövqeyini müdafiə ediblər. Amerikanı isə bu mövzuda Qarabağ münaqişəsinin əda-

Həmsədrilər Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı İcması ilə görüşüblər

Həmsədrilər Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı İcması İctimai Birliyinin üzvləri ilə görüşüblər. APA-nın məlumatına görə, görüşdə icmanın sədri Bayram Səfərov, icmanın üzvləri, həmsədrilər Stefan Viskontini, İqor Popovu, Riçard Hoqlandı və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspşik iştirak edib.

Görüşdə cəbhədəki vəziyyət, nizamlanma prosesi ilə bağlı mövcud durum ətrafı müzakirə olunub.

lətli həllindən daha çox regiondakı sabitlik narahat edib. Odur ki, bu danışıqların imitasiya xarakterli olduğu və heç bir nəticə verməyəcəyi hər kəsə bəlli idi.

Hərbi yol qaçılmazdır: "Son zamanlar cəbhə bölgəsində vəziyyət gərgindir. Biz AĞ Partiya olaraq Qarabağ məsələsini hər zaman bütün siyasi maraqlarımızın üzərində tutmuşuq və bu belə olaraq da davam edəcək. Hələ keçən il aprel döyüşlərində biz bu məsələdə istisnasız hakimiyyətin və ordumuzun yanında olduğumuzu bildirdik. Bu xətdən irəli gələn bütün öhdəliklərimizi də istər bir siyasətçi, istərsə də bir vətəndaş kimi tam yerinə yetirdik. Bu mövqeyimiz istər siyasi bəyanlarımızda, istərsə də sosial şəbəkələr və informasiya siyasətimizdə davam etdirildi. Bizim üçün hər şeydən öncə vətəndir, istər siyasət, istər şəxsi maraqlar olsun".

VİP sədri Əli Əliyev dedi ki, Qarabağ məsələsi ətrafında proseslərin gərgin olduğu bir faktır. Mövcud status-kvo Azərbaycan milli maraqları və xalqından savayı hamını qane edir: "Biz dəfələrlə bildirmişik ki, Qarabağın işğalı, düşməne münasibət məsələsində müxalifliyimiz yoxdur. Bizim üçün düşməni kimin əzəcəyinin heç bir təfəvütü yoxdur. Bu yolda istənilən addımı atmağa hazırıq. Əgər qaynar faza başlasa, fəaliyyətimizi dondurmağa qədər bütün addımlara hazırıq, tək torpaqlar azad edilsin".

Neolit inqilabının məzmunu

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Həç yadımdan çıxmır, hardasa 10-15 il, bəlkə də 20 il qabaq olardı, bir gün Əbülfəz Elçibəyin tərcümeyi-halını oxuyanda orada belə cümlə ilə rastlaşdım: "Tulunilər dövləti haqda elmi araşdırma aparıb və tarix elmləri namizədi adı alıb". Bu dövlət mənə çox maraqlı gəlmişdi, çünki ilk dəfə belə dövlətin olmasını oxuyurdum. İndiki vaxta baxmayın, indi internet, Google, nə bilim, Vikipediya çağırır, kefiniz nəyi istəsə bir saniyədə taparsınız, o vaxt isə mən bu Tulunilərin kimliyini öyrənənəcən xeyli əziyyət çəkmişdim, Axundov kitabxanasına qədər gedib axtarmışdım.

Ortaya çıxan məlumat isə açıq, mənə bir az tragikomik gəlmişdi. Sən demə, bu Tulunilər türk əsilli padşahlar olublar, bizim eranın 868-ci ilində hazırkı Misir ərazisində dövlət qurublar. Paytaxt Qahirə, ilk padşah Əhməd ibn Tolun olub. Özlərinə Tolunoğulları dövləti də deyiblər. 905-ci ildə isə Abbasilər bu dövləti yıxıblar. Vəssalam. Yəni, üst-üstə bu dövlət 37 il yaşayıbdır. 5 padşahı olub ümumən.

Mənə simvolik və tragikomik gələn də elə bu dövlətin yaşam müddəti idi. Min il bundan qabaq cəmi 37 il yaşayan sülalə tarix elminin diqqətini niyə çəksin ki? Böyük tarix baxımından az qala göz qırpmı kimi bir şeydir. Əbülfəz bəyin 1960-cı illərdə belə qısa ömürlü dövlətin tarixini araşdırması gələcəkdə öz hakimiyyətinin qısa olmasına nə dərəcədə mistik təsir göstərmişdir? Mistikani, əlbəttə, zarafat üçün yazıram. Əbülfəz bəyə isə bütün asdığı portretlərə və səkkiz saatlıq görüşlərinə baxmayaraq böyük hörmətəm var, özü də bu hörmət zaman keçdikcə daha da artır. Obrazlı desəm, Elçibəy bir dağ idi, biz ondan uzaqlaşdıqca böyüklüyünü daha yaxşı görürük.

Elə isə bəs bu Tulunilər əhvalatını niyə təzədən xatırladım? Bəlkə qarşıdan 24 iyun - Əbülfəz bəyin doğum günü gəlir, onu camaata çatdırmaq istəyirəm? Yox. Sadəcə, 10-cu sinfin tarix dərsləri ətrafında plagiat qalmaqalına aid bəzi yazıları oxudum, tema tanış gəldi.

Örnek üçün, tarixçilərin biri o birisini ittiham edir ki, nə üçün kitabda Azıxantropdan yazıb, Borçalıdan tapılan insanabənzərdən isə yazmayıb. Çünki həmin adam azıxantropdan hardasa 500 min il qədər imiş. Yaxud, deyir Sacilər dövləti haqda dərslərdə səhv gedib, Makedoniyalı İsgəndərin ölməsindən sonra Atropatena və Albaniyada camaatın ağlaşma qurub qırx gün yas saxlaması isə ümumiyyətlə qeyd edilməyib. (Axıncını zarafat üçün yazıram, ancaq nəyə inanırsınız ona and içirəm ki, dartışma elə təxminən bu tip söhbətlər üzərində getməkdədir. Buyurun, bir sitat: "11-ci səhifədə Neolit inqilabından bəhs edilmiş, lakin məzmunu açıqlanmayıb. Bu dövr insanların nə əkdikləri, hansı heyvanları əhliləşdirdikləri haqqında heç bir məlumat verilməyib". Sitatın sonu. Gələn köşəyə qədər inandıqlarınızı mənə yazıb göndərin, hamısına bir-bir and içərim - söz danışmışıq bu cür).

Vallah, çox məəttəl qalmalı temadır. Bu tarixçilərin işi-gücü yoxdurmu? Bizə Sacilər dövləti maraqlıdır, yoxsa indi sadəcə yuxa bişirməyə un tapmayan kəndlilərin ağır güzəranı? Sizi Azıxantropun çənə sümüyünün neandertallara, yoxsa homo sapienslərə aidliyi düşündürür, ya həmin Azıx mağarası bölgəsini 24 ildir işğalda saxlayanlar, yalan vədlərlə oranı geri qaytarmayanlar?

Əlbəttə, elə anlaşılmamış mən qədim tarixin düşməniyəm. Qətiyyə. Qədimi araşdırmağın da tərəfdarıyam. Ancaq öncə bu günün tarixini yazın! Yaxın tariximizi - gözmüzlə gördüyümüzü dərsləklərə düzgün həkk edin. Yoxsa 90-cı illərdə doğulanlara tarix dərslərində elə goplar danışırınsız ki, bizim kimi o dövrün canlı şahidlərinin az qala ağzı əyilir. İsfahan uzaqdır, yüz iynə boyu burdadır misalındakı kimi. Biri məclisdə gopa basır ki, İsfahana getmişdim, yüz iynə boyda hündürlükdən ip çəkildilər, üstündən hoppandım. (Bir tikiş iynəsinin orta boyunu 5 santimetrdən götürsək, bu, 5 metrə yaxın hündürlük eləyir - az qala ikiqatlı ev hündürlüyü). Başqası da dözmür, iynə tapıb getirir, deyir, qardaş, gəl bununla ölçək, elə burda hoppandım, ta İsfahana getməyə imkanımız yoxdur.

Ölkə başdan-başqa plagiat, oğurluq içindədir, milləti nəfəsi də yalandan almağa öyrəşdirirlər, bu da deyir, Sacilər dövləti elə getdi, neolit inqilabı belə gəldi...

İnformasiya-psixoloji savaş gerçək savaşa keçmək üzrə

Dünən Azərbaycan ordusu növbəti, bu dəfə təkbəşmə irimiqyashlı hərbi təlimlərə başlayıb. Xəbər verdiyimiz kimi, təlimə 23 min nəfərdək şəxsi heyət, 120-dək tank və zirehli texnika, 180-dək müxtəlif çaplı raket və artilleriya qurğusu, reaktiv yaylım atəşi sistemi və minaatan, 30-dək müxtəlif təyinatlı döyüş aviasiyası, eləcə də yeni növ radioelektron kəşfiyyat vasitələri və pilotsuz uçuş aparatları cəlb olunub.

Erməni tərəfi isə belə görünür, hələ də Azərbaycan və Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Naxçıvanda təzəcə başa çatmış taktiki təlimlərinin ağır təsiri altındadır. Buna işğalçı ölkənin Müdafiə Nazirliyinin həmin təlimlərlə bağlı yaydığı növbəti açıqlama şübhə yeri qoymur. Belə ki, Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat katibi Artsrun Ovanisyan Naxçıvan təlimləri ilə Azərbaycanın gəy bəynəlxalq öhdəlikləri pozduğunu iddia edib.

Lakin Bakının konkret hansı bəynəlxalq razılaşmanın şərtlərini pozması barədə o, heç bir dəlil-sübut gətirə bilməyib. Gətirə də bilməzdi. Çünki belə razılaşma, öhdəlik, sadəcə, mövcud deyil. Əgər NATO üzvü Türkiyə alyans üzvü olmayan Qətərdə hərbi baza qura bilirsə, Azərbaycanla ortaq təlimlər keçirməyə də ona qarşı hər hansı hüquqi maneə ola bilməz.

Aydın məsələdir ki, işğalçı tərəf bu kimi bəyanatlarla iki qardaş ölkə arasında hərbi əməkdaşlığın dərinləşməsinə əngəlləməyə, bəynəlxalq birliyin diqqətini Azərbaycan ərazilərinin işğalından yayındırıb, özünə sərfəli səmərə yönəltməyə, paralel surətdə özünə qarşı qəzəbli olan daxili auditoriyanı sakitləşdirməyə səy edir.

Məsələnin ən absurd tərəfi isə odur ki, Ermənistan özü bəynəlxalq qanunları pozub, qonşusunun 20% ərazisini işğal altında saxladığı halda, BMT-nin Qarabağa dair məlum qətnamələrini on illərdir qulaqardı elədiyi halda, bəynəlxalq qanunlardan və öhdəliklərdən dem vurur.

Bu kimi sərəsəmləmələrə rəsmi Bakının reaksiyası da özünü çox gözəltməyib. Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyi cəbhədəki son durumla bağlı daha bir açıqlama yayıb. Axar.az-ın sorğusuna cavab olaraq nazirlikdən bildirilib ki, Ermənistan öz itkilərini gizlətməkdə davam edir.

"Düşmən tərəf rəsmi açıqladığı kimi 3 hərbi qulluqçusunu deyil, ağır yaralandığı bildirilən daha 2 əsgərini - Myasnik Ovanisyan və Vardan Harutyunyanı da itirib. Beləliklə də iyunun 16-da cəbhədə düşmənin 5 hərbi qulluqçusu

2017-nin qaynar yayı: artan xəbərdarlıqlar,

düşmənin Türkiyə, Naxçıvan xofu...

Sərkisyan rejimi qəliz seçimlə üz-üzə: öz xalqı ilə, yoxsa Azərbaycanla savaşa girmək?

Rusiyalı siyasi şərhçi: "Erməni ordusu

Azərbaycan ordusuna qarşı effektivliyini itirib..."

məhv edilib. Bundan əlavə, ermənilərin daha bir neçə ağır yaralanmış hərbi qulluqçusu yerli hospitallara yerləşdirilib. Həmişə olduğu kimi, Ermənistan tərəfi ictimaiyyətin haqlı etirazından çəkinərək yenə də öz itkilərini gizlətməkdə davam edir" - açıqlamada vurğulanır.

Qeyd edək ki, öldürülənlərin əksəriyyəti Ermənistan vətəndaşlarıdır və onlar məcburi şəkildə Qarabağda "hərbi xidmətə" göndəriliblər. Bu da sizə bəynəlxalq hüququn məhz Ermənistan tərəfdən pozulmasına dair növbəti əyani sübut: Ermənistan vətəndaşı olan hərbiçilərin - çağırılmamış qonaqların Azərbaycan torpaqlarında nə ölümü?

Şübhə yox ki, ordusuna ciddi şəkildə çağırışçı problemi yaşayan Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyi sülhü deyil, müharibəni seçibse, demək, onu da alacaq. Ancaq o zaman düşmən tərəf gənc vətəndaşlarının kütləvi ölümünə, böyük dağıntılara da hazır olmalıdır. Müharibə xəbərdarlıqları isə artmaqdadır və daha çox da əslinə qalsa, onlardan İrəvana pay düşür.

"ATƏT-in Minsk Qrupu Qarabağ konfliktinin həllini tələb edir, amma tərəflər müharibəyə hazırlaşır". Bu sözləri nyus.am saytına açıqlamasında rusiyalı politoloq Aleksandr Xramçixin Qarabağdakı son hadisələri şərh

edərkən söyləyib.

"Müharibə hələlik yoxdur. Müharibə olmadığı müddət ərzində tərəflər arasında bu cür toqquşmalar olacaq. Əgər tərəflərdən hansısa biri məğlubiyyətini elan etsə, yeni Qarabağdan könüllü əl çəksə, bu toqquşmalar dayanacaq. ATƏT-in Minsk Qrupu ölkələri tərəflərdən heç birinə sanksiya irəli sürməyəcək. Minsk Qrupu Qarabağ konfliktinin həllini tələb edir, amma tərəflər müharibəyə hazırlaşır", - deyərək bildirib.

"Azərbaycan ordusu ilə rəqabətdə erməni ordusunun effektivliyinin azalması son illər Ermənistan hakimiyyəti üçün ciddi problemə çevrilib". Bunu isə rusiyalı şərhçi Muxamil Belyayev deyib. Musavat.com xəbər verir ki, bu haqda o, "Vestnik Kavkaza" nəşrindəki məqaləsində yazıb.

Onun əminliyinə görə, məhz bu üzün erməni tərəfi neçə vaxtdır cəbhə xətti boyunca nəzarət-müşahidə kameralarının quraşdırılmasına israrla çalışır və müxtəlif monitorinq mexanizmləri ilə Azərbaycanın "əl-qolunu bağlamaq" istəyir ki, status-kvonu qeyri-müəyyən vaxtdək uzatsın.

"Aydın ki, Bakı belə sövdələşməyə heç vaxt razı olmayacaq, nədən ki, bu, faktiki şəkildə öz ərazi bütövlüyünü təmin etməkdən könüllü imtina demək olardı. Azərbaycanda

hesab edirlər ki, təmas xəttində belə tədbirlər yalnız substansiv danışıqlara bağlı şəkildə və heç olmasa, işğal altındakı ərazilərin bir qismi azad ediləcəyi təqdirdə mümkündür", - deyərək şərhçi qeyd edib.

"2016-cı ilin aprelindəki qanlı döyüşlərə və nüfuzlu analitik mərkəzlərin Qarabağda yeni hərbi eskalasiya riski haqda daimi xəbərdarlıqlarına baxmayaraq, hazırda sülh danışıqları faktiki dondurulmuş vəziyyətdədir. Dünya və region dövlətlərinin əsas diqqəti Yaxın Şərqi yönəlib və Cənubi Qafqaz hazırda dünya siyasəti üçün prioritet mövzuların ilk beşliyində belə yoxdur. Özünün 1 iyun 2017-ci il üçün hesabatında isə Beynəlxalq Böhran Qrupu xəbərdarlıq edib ki, Qarabağda yeni müharibə əvvəlki on illiklərlə müqayisədə indi daha realdır. 2017-nin yayının çox qaynar keçməsi riski var" - Belyayev sonda əlavə edib.

Hələlikse, Azərbaycanla Ermənistan arasında daha çox informasiya müharibəsi, psixoloji savaş gedir. Lakin bu savaş uzun çəkə bilməz. Əgər təvəzükən ədalətli sülhə gətirmək üçün heç bir dinc vasitə, o sırada informasiya-psixoloji müharibə effekt verməyəcəkse, o halda yeganə bir yol qalacaq - həqiqi müharibə. Vətən müharibəsi...

□ Siyasət şöbəsi

Rusiyada növbəti dəfə SSRİ-ni bərpa etmək çağırışları edilməyə başlayıb. Bundan bir neçə gün öncə isə keçmiş SSRİ məkanında kiril əlifbasına keçid çağırışı edildi. Çağırış yenə Moskvadan idi. Maraqlıdır ki, Azərbaycan Milli Məclisinin regional məsələlər komitəsinin sədri, YAP-ın Siyasi Şurasının və İdarə Heyətinin üzvü Arif Rəhimzadə müsahibəsində bu çağırışa sanki dəstək vermiş kimi "Azərbaycan xalqının dünyaya çıxışı üçün rus dili ingilis dilindən daha vacibdir" açıqlaması ilə çıxış etdi.

tarixin arxivinə göndərmədilər ki, yenidən başqa formada ortaya çıxmasına imkan versinlər. Müstəqil Dövlətlər Birliyi və ya Gömrük İttifaqı ilə Avrsiya İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı SSRİ deyil, sözdə dövlətlərin bərabər hüquqlu əməkdaşlığını dikte edir. Ancaq Rusiya nə vaxtsa bu təşkilatları öz orbiti ətrafında birləşdirməyə çalışsa, buna həm üzv dövlətlər, həm də Qərb kəskin reaksiya verəcək".

Rusiyada "yeni SSRİ" çağırışları artır

"Bu cür imkanlarla imperiyanı və kiril əlifbasının bərpasını ancaq yuxularında görə bilirlər" - politoloq

Rusiyanın bütün perimetr boyu münaqişələrin varlığı Kremle təsir imkanlarını itirmək baxımından lazımdır. "Parçala və hökm sür" yanaşmasından Kreml hələ imtina etməyib. Bu istəklərə baxmayaraq, SSRİ-nin bərpası həzırkı Rusiyanın imkanı xaricindədir".

Politoloq qeyd etdi ki, bunun 3 önəmli səbəbi var. Birincisi, 25 ildir müstəqil olan dövlətlərin əksəriyyəti, bəlkə də tamamı SSRİ və ya ona bənzər quruluşun bərpasını istəmərlər. Hətta Rusiyaya hamıdan çox bağlı olan Belarus və bu ölkənin prezidenti Aleksandr Lukaşenko belə Moskvanın qulu olmayacağını dəfələrlə bəyan edib: "Sərhədləri, fabrik və zavodlarının əksəriyyəti Rusiyanın nəzarətində olan Ermənistan da köhnə imperiyanın bərpasını istəməz. Təsadüfi deyil ki, SSRİ-nin

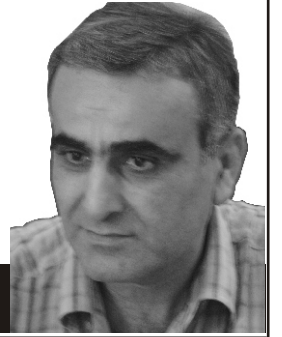
son ilində ölkənin dövlət quruluşu ilə bağlı referendum keçirildə Ermənistan bu referenduma iştirak etmədi. Yəni demək istədi ki, Ermənistan SSRİ-dən kənarıdır. Əgər Rusiyanın müttəfiqləri bu ölkənin hegemonluğunu qəbul etməsələr, o biri dövlətlərdən danışmağa dəyməz. Yox, əgər Rusiya ötən əsrin əvvəllərində olduğu kimi güc yolu ilə imperiyanı bərpa etmək istəsə, qarşısında onlarla müharibəni görəcək. Heç bir dövlət müqavimətsiz Rusiyanın imperiyanın istəklərinə təslim olmayacaq. Onda Moskva ondan qorxsun ki, Rusiyanın özü dağılmasın.

İkincisi, Qərb dövlətləri SSRİ və ya buna bənzər imperiyanın yenidən xortlamasına imkan verməzlər. Qərb dövlətləri 70 il ərzində SSRİ-nin sütunlarını zəiflədib sonda bu imperiyanı ona görə

Üçüncü səbəbə gəlincə, E.Şahinoğlu dedi ki, imperiyanın bərpası bugünkü Rusiyanın imkanı xaricindədir. Rusiya iqtisadiyyatı zəif və kövrəkdir. İmperiyanı bərpa etmək üçün güclü ordunun varlığı azdır: "İqtisadi güc də olmalıdır ki, yeni imperiya möhkəm dayaqlar üzərində qurulsun. Rusiya prezidenti Vladimir Putin 16 ildir canlı yayında hər il vətəndaşların çoxsaylı suallarına cavab verir. Putinin 16 ildə bir suala cavabı eynidir: "Vətəndaşların gəlir imkanları azdır, maaş və pensiyaların artırılması üzərində işləyirik". 16 ildir işləyirlər, ortada nəticə yoxdur. Moskva, Sankt-Peterburq və digər bir neçə şəhəri çıxmaq şərtilə, Rusiyada kasıb həyat təzi hökm sürür. Bu cür imkanlarla imperiyanı və kiril əlifbasının bərpasını ancaq yuxularında görə bilirlər".

□ Etibar SEYİDAĞA

Azərbaycanca danışib rusca düşünənlər

Zahid SƏFƏROĞLU
 zsafaroglu@gmail.com

Rusiyada Dumasının deputatı Yevgeni Fyodorov təxribatçı bəyanat verib. Deputat deyib ki, Kremlin hədəfi - bütün keçmiş sovet respublikalarını tutmaq və "böyük Rusiya"nı bərpa etmək olmalıdır. Onun fikrincə, bu, həm də "tarixi ədalət" in bərpası olacaq, çünki deputatın iddiasına görə, "böyük Rusiya"nın sərhədləri 1991-ci ildə qanunsuz şəkildə pozulub.

BMT üzvü olan ölkələrin işğalına belə açıq çağırışa bəlkə də diqqət verməyib, onu sərəmsəlməmə də saymaq olardı, əgər bir neçə mühüm detal olmasaydı. Məsələ ondadır ki, bu adam sıradan biri deyil, qeyd edildiyi kimi, deputat mandatı daşıyan və prezident Putinin rəhbəri olduğu hakim Vahid Rusiya Partiyasının Siyasi Şurasının üzvüdür, hakimiyyət eşelonusunda ünlü simalardan biri, parlament komissiyasının üzvüdür.

Yeni adam əslində təkə öz fikrini ifadə eləmir. Yeri gəlmişkən, Putinin özü az öncə ABŞ telekanallarının birinə müsahibəsində SSRİ-nin çöküşündən növbəti dəfə dərin təəsüf hissi keçirdiyini qabarıq şəkildə bürüzə vermişdi. Putin demişdi ki, Sovet İttifaqının dağılması ilə bir gündə 25 milyon rus yaşadığı ərazidə yad vətəndaşa çevrilmiş olub. "Bu, böyük ədalətsizlik idi", - deyə o, postsovet ölkələri ərazisində qalan rusların nəzərdə tutaraq söyləmişdi.

Diqqət yetirildi yəqin, Putin də "tarixi ədalət" in bərpası zəruriliyinə işarə edir. Məgər Kremlin başçısının Avrsiya layihələri də elə bunu - deputatın dediyi "böyük Rusiya"nı bərpa etməyi hədəfləməyib? Və yaxud postsovet məkanında etnik-ərazi konfliktlərinin bu günədək Moskva tərəfindən körüklənməsi də eyni hədəfə hesablanmayıb bəyəm? Əlbəttə ki, belədir.

Son vaxtlar şimalda "böyük Rusiya" nostalji xeyli güclənib. Az öncə başqa bir rus şovinisti və avantüristi Eduard Limonov Qarabağa qanunsuz səfəri çərçivəsində analoji ekstremist fikirlər söyləmişdi. Kremlin digər "danışan dilləri"ndən sayılan Vladimir Jirinovski isə bu mövzuda az qala hər gün danışır, postsovet ölkələrini hədələyir. Təbii ki, o, özbaşına deyil.

Bu kimi bəyanatların çoxalması şübhə yox ki, təsadüfi ola bilməz və bir neçə ciddi səbəblə bağlıdır. Əvvəla, Moskva bərk narahatdır ki, SSRİ-nin ardınca parçalanma növbəsi iqtisadi cəhətdə zəifləməkdə olan Rusiyaya çata bilər. Və bu əndişə kifayət qədər əsaslıdır.

İkincisi, ABŞ başda olmaqla Qərb SSRİ-yə qarşı tətbiq elədiyi çöküş strategiyasını belə görünür ki, indi də Rusiyaya qarşı sınaqdan keçirməyə başlayıb. Qərbin sanksiyaları yumşaltmaq əvəzinə, getdikcə daha da sərtləşdirməsi eyni məqsədi güdür.

Üçüncüsü, Rusiya daxilində günü-gündən artan narazılıq, sosial etirazlar, iqtisadi vəziyyətin ağırlaşması mərkəzi hakimiyyəti çıxış yolu axtarmaq zorunda qoyur. Kreml üçün ən yaxşı və klassik "çixış yolu" isə ac-yalvac toplumun "zəif yeri"ne basmaq - rusların imperiya hissələri ilə oynamaq və bu yolla onların diqqətini daxilədəki ağır durumdan yayındırmaqdır.

Ancaq iş ondadır ki, Rusiya indi yetərli qüdrət sahibi olmadığı üçün hələlik "tarixi ədalət"i zorla bərpa edə bilmir, bu "missiyanı" bir qədər ertələyib - Kırımın işğalından sonra üzleşdiyi çətinlikləri görüb də duruxub. Axı hər necə olmasa, keçən əsrin 20-ci illərindən fərqli olaraq indi pis-yaxşı beynəlxalq qurumlar, BMT, ATƏT Avropa Şurası var və keçmiş sovet respublikalarının hamısı bu qurumların tam hüquqlu üzvləridir...

Rus başbilənlərinin qafası beləcə hələ də 1-ci Pyotrın məlum vəsiyyəti əsasında çalışdığı halda nə yazıq ki, Azərbaycan da SSRİ üçün, ruslar üçün hələ də xiffət hissi keçirənlər var. Söhbət öncəliklə Kremlin burdakı gizli-açıq "5-ci kolon"çularından, Pyotr tərəfdarlarından gedir. O sırada azərbaycanca danışib rusca düşünən deputatlardan biri deyib ki, "Azərbaycan dünyaya rus dili ilə çıxmaldır, nəinki ingilis dili ilə".

Qərbedir. Axı biz bu dilə, ruslara ermənidən çox hörmət-rəğbət bəsləyə-bəsləyə nəyə nail olmuşuq? 29 ildə Qarabağ məsələsində Moskvadan bircə dəfə ədalətli mövqə görmüşük mü, rus Ermənistanına bircə dəfə "işğalçı" deyibmi, "Azərbaycan torpaqlarından çıx" söyləyibmi?

İndi artıq məlum olur ki, heç vaxt deməyəcək də. Çünki Putin və komandası nəinki Dağlıq Qarabağı, bütövlükdə Azərbaycanı "tarixi Rusiya" ərazisi hesab edir və bunu daha heç gizlətmirlər də...

Beləcə, bizi açıq formada hədələyir, suverenliyimizə, müstəqilliyimizə dil uzadırlar, biz isə bu hədə müəlliflərinə hələ də tərif söyləyir, onları dost-tərəfdaş adlandırırıq.

Avropa İttifaqı Kırma qarşı sanksiyaların müddətini uzadıb

Avropa İttifaqı Rusiya tərəfindən annessiyaya məruz qalmış Kırma və Sevastopola qarşı sanksiyaların müddətini daha bir il uzatmaq qərarına gəlib.

"Report" xəbər verir ki, bu barədə qərar iyunun 19-da Lüksemburqda Aİ-nin xarici işlər nazirləri səviyyəsindəki iclasında qəbul edilib.

Bununla da Kırım və Sevastopola qarşı tətbiq olunan sanksiyalar 2018-ci il iyunun 23-dək qüvvədə qalacaq.

Xatırladaq ki, sanksiyalar Aİ tərəfindən 14 iyun 2014-cü il tarixində tətbiq edilib və buraya Kırım və Sevastopolda istehsal olunmuş mehsulların

idxalı, Kırım və Sevastopola investisiya yatırılmasına, Kırım və Sevastopoldakı şirkətlərə müəyyən mallar və texnologiyalar ixracına, turizm xidmət-

lərinə, o cümlədən fəvqəladə vəziyyətlər istisna olmaqla, kruiz gəmilərinin Kırım limanına daxil olmasına qadağa daxildir.

Putin Türkiyəyə yeni səfir təyin etdi

Aleksey Yerkov Rusiyanın Türkiyədəki yeni səfiri təyin olunub.

"Trend" in məlumatına görə, bu barədə Rusiya prezidenti Vladimir Putin fərmən imzalayıb.

A.Yerkov daha əvvəl Rusiyanın İstanbulda baş konsulu vəzifəsində çalışıb.

Qeyd edək ki, Rusiyanın Türkiyədəki keçmiş səfiri Andrey Karlov ötən ilin dekabrında Ankarada sərgi zamanı qətlə yetirilmişdi.

İyunun 17-də AŞ PA-nın həmməruzəçisi Stefan Şennak həbsxanada REAL Hərəkatının lideri İlqar Məmmədovla görüşüb. Görüşdən sonra sosial şəbəkələrdə onun həbsxana fotoları yayılıb. Fotolardan İlqar Məmmədov xeyli sıxıxmış və sanki bir qədər qocalmış kimi görünüb. Ona görə də tərəfdarları onun səhhətindən narahatlıqlarını bildiriblər.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan xanımı Vəfa Məmmədova deyib ki, narahatçılığa heç bir əsas yoxdur: "İlqar bəyin səhhətində heç bir problem yoxdur. Anıqlamasının isə səbəbi özüdür. Çünki əvvəl çəkisi bir qədər çox idi. İndi isə hər gün saat 18:00-dan sonra yemək yemir, yüngül pəhriz saxlayır. Özünü anıqlatmaq istəyir. Şükürlər olsun ki, səhhətində heç bir problem yoxdur. Tez-tez gedib görürəm. Belindəki ağrılar da gedib. Əvvəl çəkisi 100 kiloqramdan artıq idi, indi isə istəyir ki, bir qədər normal çəkiddə olsun. Tərəfdarlarına sizin vasitənlə demək istəyirəm ki, narahat olmasınlar. İlqar çox yaxşıdır, sağlamdır və heç bir problemi də yoxdur".

REAL hərəkatının icra katibi Natiq Cəfərli isə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, 2 ay öncəyə qədər İlqar Məmmədovun ciddi bel ağrıları olub: "Ombudsman Aparatının nümayəndələri də İlqar bəyi zi-

İlqar Məmmədovun arıqlamasının səbəbi bilindi

Natiq Cəfərli: "Onun ciddi şəkildə müalicə almasına ehtiyac var"

yarət etmişdilər. Artıq 1 aya yaxındır ki, ağrıları kəsin. Təbii ki, ağrılar onun ümumi səhhətinə də mənfi təsir göstərib. Məhz bu ağrılara görə də özü yeməyini azaltmışdı. İndi isə telefonla danışdığımız zaman bildirdi ki, axşam saat 6-dan sonra yemək yemir. Nəticədə o, azadlıqda olduğu müddətlə müqayisədə təxminən 15 kiloqrama yaxın çəki itirib. Deyir ki, 6-dan sonra yemək yedikdə özünü daha narahat hiss edir. Şükürlər olsun ki, sağlamlığı ilə bağlı ciddi problemləri yoxdur. Ancaq bel və onurğa ağrıları elə bir xəstəlik növüdür ki, bu, dərmanla müalicə olunmur. Yataq, yemək, ümumi yaşam rejimi normal olmalıdır ki, ağrılardan tamamilə qurtulmaq mümkün olsun. Hansılar ki, cəzaçəkmə müəssisəsində mümkün deyil. Düşünürük ki, bir müddət

sonra həbsxana rejiminin fəsadları nəticəsində onun yenidən ağrıları arta bilər. Hələ ki, ağrıkəsicilər vasitəsilə onun ağrıları xeyli azalıb. İlqar Məmmədovun ciddi şəkildə müalicə almasına ehtiyac var".

Onu da qeyd edək ki, indiyədək bir sıra ictimai şəxslərin məhbəs fotoları yayılıb. Dəmir barmaqlıqlar arasından ən çox fotosu yayılan şəxs sabiq səhiyyə naziri Əli İnanovdur. Bundan başqa, AG Partiyasının lideri Tural Abbaslının müavini Əhəd Məmmədli ilə birlikdə, Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacıllının, onun müavini Tofiq Yaqublunun, "Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktoru Rauf Arifoğlunun və digərlərinin həbsxana fotolarına rast gəlmək olur.

Tural Abbaslı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, həbsxanada

olduğu müddətdə 2 dəfə şəkil çəkdirmək qadağan idi. Ümumiyyətlə, deyərdim ki, bu qadağa lüzumsuzdur. Çünki 21-ci əsrdə insanların öz ailələri ilə görüşməsi, hətta görüş zamanı hansısa foto, videoların öz nəzarətləri altında belə çəkilməsinə şərait yaradılır. Bu isə mənəcə, insan haqlarına ziddir. Çünki orada insan azadlıqdan məhrum olunur, məhbəslərin əzizlərinə foto və ya qısa videomüraciətlərin göndərilməsinə problem olmur. Eyni zamanda həbsxana daxilində də hansısa foto çəkdirmək olmaz. Mən 2 dəfə foto çəkdirmişəm. Bir şəkil cəzaçəkmə müəssisəsinə yazarlar gəlmişdilər, həmin zaman çəkilib. Onların Penitensiar Xidmətlə birlikdə layihələri vardı. Yəqin ki, həmin fotolar da bu məqsədlə çəkildi.

İkinci fotomuzun isə qərribə tarixi var. Belə ki, mart ayı idi və əfv gözlənilirdi. Həmin günün səhəri rəis bizi çağırırdı və dolaşmağı ilə mesaj verdi ki, bu gün əfv çıxıb və böyük ehtimalla sizin də adınız orada olacaq. Hətta buraxılış üçün lazım olan fotolar da çəkildi. Lakin sonra məlum oldu ki, əfvdə adımız yoxdur. Əfvdən

xəbərsiz olduğumuz zaman rəisdən xahiş etdik icazə versin ki, "zon"da foto çəkdirmək. Əhəd Məmmədli, Sahib Kərimli, Vidadi İsgəndərli, Bəxtiyar Hacıyev, Məhəmməd Məcidli, Babək Hüseynov və mən birlikdə şəkil çəkdirdik. Şəkil o zaman bizə verməsələr də, çıxandan sonra aldıq".

□ Əli RAISI

Keçmiş hərəkatçıdan nikbin

Azərbaycan proqnozu

Səfər Hümbətov: "Ümid - indi də bizim əsas silahımızdır"

Hər il bu vaxtlar 1993-cü ildə iqtidardan getmiş AXC-Müsavat hökuməti ilə bağlı ən müxtəlif məsələlər müzakirə edilir və yaxud yaranır. Hazırda belə məsələlərdən biri də milli-azadlıq hərəkatı başlayanda proseslərin önündə olmuş keçmiş hərəkatçıların indiki düşüncələrinin nədən ibarət olması ilə bağlıdır.

29 il öncə meydana olanların əsas ümidləri Azərbaycanın müstəqilliyini qazanacağı, iqtidarda təmsil olunacağı ilə bağlı idi. Sonrakı dövrlərdə bu ümidlər çin oldu. Lakin 1993-cü ildən sonra proseslər başqa istiqamətə doğru dəyişdi. O dövrdən sonra keçmiş hərəkatçıların əsas ümidləri yenidən iqtidara gələcəkləri ilə bağlıdır. Amma illər keçdikcə AXC-Müsavat iqtidarından gedən komanda öz mövqelərini təhvil verə-verə bu günkü günə gəlib çıxdı.

Maraqlıdır, müxalif düşüncənin passiv olduğu son dövrdə keçmiş hərəkatçı-

lar hazırda nəyə ümid edirlər?

Azərbaycan Milli Demokrat Partiyasının (Boz Qurd) Qurultaya Hazırlıq üzrə Təşkilat Komitəsinin sədri, keçmiş hərəkatçı Səfər Hümbətov milli-azadlıq hərəkatı dövründə ümidlərlə silahlandıklarını bildirdi: "1998-ci ildən başlayan meydan hərəkatının lokomotivini bizim indiki, yeni o zamankı gənc nəsil təşkil edirdi. O vaxt bizə dünyanın əsas supergücünün SSRİ olduğu aşılarmışdı və dünyada da bu imperiyanın gücünün hansı dərəcədə olduğu reallıq idi. Silahlandığımız ümid silahı

indi də keçmiş hərəkatçıların əlində durur. Ümid, inam olmadan heç bir hədəfə nail olmaq mümkün deyil. O zaman həmin ümidlər 1920-ci ildən sonra yarımçıq qalmış milli hakimiyyəti bərpa etdi, üçrəngli bayrağımızı göylərə qaldırdı. Bu gün şükürlər olsun ki,

bayrağımız ən görkəmli yerlərdə dalğalanır. İnşallah o bayraq işğal altında olan ərazilərimizdə millətimize tərəfindən dalğalandırılacaq. Amma təəssüflər olsun ki, hakimiyyətimiz dövründə gənc nəsil olaraq bəzi məsələləri düzgün dəyərləndirmədik. Hərəkatçı-

ları yox, başda dayanan rəhbərləri nəzərdə tuturam. Məhz proseslərin düzgün dəyərləndirilməməsi milli hakimiyyətin qısa zamanda devrilməsi ilə nəticələndi. Amma buna baxmayaraq, o zamankı hakimiyyət çox ağıllı hərəket edərək, siyasi hakimiyyəti ölkəmizdə oyun quran oyunçulara deyil, istədiyi kadra təhvil verdi. Bu gün həmin seçimin düzgün olduğu qənaətindəyəm. Azərbaycanın bu gün müstəqilliyinin mövcud olmasından çıxış edərək, 1993-cü ildə düzgün seçim edildiyini, yeni hökumətin Heydər Əliyevə təhvil verilməsini doğru addım sayıram. Baxmayaraq ki, bəzi arzularımız gerçəkləşmədi. Millətçi olaraq bizi qane edən əsas şərtlərdən biri dövlətimizin bu gün müstəqil olmasıdır. Ordumuz getdikcə güclənir, dövlətdə də kifayət qədər güclü strukturlar var. Bu da gələcəkdə Azərbaycanın arzu və istəklərinin həyata keçirilməsinin əsas qarantiyalarından biridir. Könül istərdi ki, indi demokratik ölkədə yaşayardıq. İmkanlarımız Gürüstəndən qat-qat çoxdur. Biz nəinki Yaxış Şərq və müsəlman dünyasına, bütövlükdə Avropaya nümunə ola biləcək quruluş ortaya qoya bilərdik.

Lakin bu da keçiddir. Dövləti gücləndirməyin əsas yolu milli həmrəylikdən və millətçilikdən keçir. İnanıram ki, bir zaman gələcək bu da olacaq".

Müsaibimiz hazırda əsas ümidlərinin nədən ibarət olması ilə bağlı sualımıza bu cür cavab verdi: "Azərbaycanın güc strukturlarında tanıdığım kifayət qədər insanlar var ki, milli dəyərlərə üstünlük verir, milli dəyərlərlə yaşayırlar. Sadəcə, hakimiyyətin bu istiqamətdə kiçik bir addımı hər şeyi həll edər. Milli potensialımız var ki, yarımçıq qalmış işlərimizi həll edək. Biz sovet dövründə baxdığımız filmlərdən ilham alırıq. O vaxt indiki kimi geniş resurslar yox idi. O filmlər əksərən döyüş ruhunda idi. Sovet dövründə əsas məqsədlərdən biri o idi ki, gənclik döyüşçü ruhunda formalaşsın. Milli kimliyimizi bilmədən qəlbimizdəki döyüş ruhu bizi milli döyüşçü ruhuna transfer etdi. İndinin özündə mükəmməl olmasa da, gənclərimizdə döyüş, milli ruhun yox olduğunu demək düzgün deyil. Bu istiqamətdə müəyyən nailiyyətlər qazanacağıma əminəm. Hökumətin dövləti, milləti, hakimiyyəti qorumağının əsas çıxış yolu milli platforma hazırlamaqdır. Hər tərəfdən düşmənlərlə əhatə olunmuşuq. Bu gün tarixdən dərs almış görkəmdə göründüyümüzü də deyə bilərik. Əsas ümidimiz milli potensialımızın olmasıdır".

□ Cavanşir ABBASLI

Azərbaycan-Ermenistan qoşunlarının təmas xəttində növbəti gərginliyin yaranmasının ardınca ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin Bakı səfəri istər-istəməz diqqəti "turist diplomatların" növbəti vizitinə və səsləndirəcəkləri bəyanatlara yönəlir.

Əslində bundan əvvəl həmsədrlərin İrəvana və Xankəndinə eyni vaxtda səfər etməsi və Azərbaycana gəlişlərinin bir həftə sonraya ertələmələri suallar doğurdu. Məntiqlə Minsk Qrupunun üçlüyü Ermənistanla getmə belə, beynəlxalq hüquqla Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan bölgəyə səfərini Bakıya gəlişi ilə eyni vaxtda reallaşdırmalı idi. Bu mənada narahatlıqlar var ki, ATƏT-in bu formatı belə vizitlərlə Dağlıq Qarabağ məsələsinin Rusiya XİN rəhbəri S.Lavrovun iddia etdiyi kimi, "Azərbaycanın daxili işi olmadığına" inandırmağa çalışır. Düzdür, belə ehtimallar var ki, diplomatlar İrəvanın və Xankəndindəki separatçı rejimin mövqeyini aldıqdan sonra Bakıya konkret təkliflərlə gəlmək istəyib, ancaq bu, o qədər də real və inandırıcı görünmür. Həmsədrlərin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə sayğısızlığı ilə bağlı növbəti faktla ehtimalın ortasında ordumuz işğalçı ölkənin "Osa" kompleksini şəxsi heyəti ilə birgə məhv edərək rastlaşdıq. O zaman həmsədrlərlə faktiki olaraq Azərbaycanı günahlandıraraq (!) bəyanat imza atdılar. Yəqin ki, rəsmi Bakı həmsədrlərdən növbəti dəfə işğalçının hərbi texnikasının qeydinə qalması ilə bağlı izahat istəyəcək.

Bir müddət əvvəl yazmışdıq ki, həmsədrlərin regiona hər səfərindən sonra Ermənistan təmas xətti boyunca aktivləşir, təxribatlar silsilə xarakteri daşıyır. Təxminlərimiz növbəti dəfə özünü doğrultdu və 15-16 iyunda baş verən gərginlik də bunu təsdiqləyir. İşğalçının növbəti təxribatları nəticəsində Azərbaycan ordusu 1 şəhid verdi. Cavab tədbirləri nəticəsində düşmən texnikası 10-a yaxın hərbi ilə birlikdə məhv edildi. Ancaq diplomatlar nədənsə may ayında olduğu kimi operativ reaksiya verib işğalçının mövqeyindən çıxış etmədilər. Görünür, Bakının öten ay verdiyi sərt reaksiya öz işini görüb və həmsədrlər Azərbaycan paytaxtına səfər ərafında susmağa üstünlük veriblər.

"Ermənistan bu reallığı nə qədər tez dərk edərsə və danı-

şıqlar masasında olan plana uyğun olaraq öz qoşunlarını işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən nə qədər tez çıxararsa, bir o qədər də tez regionda davamlı sülh və təhlükəsizlik təmin oluna bilər" - Bakının mövqeyi budur. Lakin hələ ki həmsədrlər bu həqiqəti dərk edə bilmirlər. Çox maraqlıdır ki, həmsədr olmuş şəxslər yalnız sonrakı illərdə, prosesdən uzaqlaşandan sonar ədalətli mövqə sərgiləyirlər. Məsələn, **ABŞ-in Azərbaycandakı keçmiş səfiri, Minsk Qrupunun sabiq həmsədri Metyu Brayza** bir müddət əvvəl demişdi: "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi regionun iqtisadi inkişafına və təhlükəsizliyinə əsas maneədir. Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını işğal edib. Bu torpaqlardan çıxmaq və ümumi dil tapmaq lazımdır".

Brayzanın bu mövqeni həmsədr olarkən dilə gətirməməsi ondan xəbər verir ki, həmsədr ölkələrin paytaxtlarının mövqeyi ədalətsizlik üzərində köklənib və məsələ fərdlərə bağlı deyil. Bir müddət əvvəl Ermənistan dolayısı ilə Madrid prinsiplərinin arxına getdiyini iddia etmişdi. Ancaq M.Brayza bunun əksini deyib. Bildirib ki, artıq 10 ildir münaqişənin həlli ilə bağlı çərçivə sazişi mövcuddur. "Bu, Madrid prinsipləridir və o prinsipləri axıra kimi aparmaq lazımdır" - diplomat bildirib. Lakin Bakının sağlam mövqeyinə rəğmən, həmsədrlərin işğalçının mövqeyindən çıxış etməsi prosesi irəli aparmağa imkan vermir. Minsk Qrupunun fəaliyyətsizliyi artıq ölkə xaricində də müzakirə mövzudur. Necə ki, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan "ATƏT-in Minsk Qrupu Dağlıq Qarabağ probleminin həllində acizdir" demişdi.

Türkiyə prezidenti onu da demişdi ki, "Minsk Qrupuna üzv olan ölkələrin üçü də BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvləridir. Onlardan biri hər hansı problemin həllini istədikdə, digərləri veto hüququndan istifadə edir ki, bu da hər dəfə öz növbəsində münaqişənin həllinə əsas maneə yaradır". Hər halda, mövcud durumun müharibə

Qarabağ tənzimlənməsi, yoxsa təqaüdüçü diplomatların yay gəzintisi?

Cəbhədəki növbəti gərginliyin ardınca həmsədrlərin Bakıya səfəri nə vəd edir; fəaliyyətsiz qurumdan Ermənistanın işğalçılıq siyasətini dəstəkləməsinin hesabı sorula bilər; hərbi və siyasi ekspertlərdən maraqlı şərhlər...

təhlükəsini tətiklədiyini demək üçün kifayət qədər əsaslar var. Qəribəsi budur ki, düşmən həm qorxur, həm də təhdid edir.

Virtualaz.org İrəvanda nəşr olunan Lraqir-dəki materiala istinadən yazır ki, erməni KİV-inde artıq "cavab zərbəsi" imkanları barədə fəal müzakirələr başlayıb. Bundan başqa, İrəvanda ciddi şəkildə soruşurlar: "Əgər Azərbaycan Minsk Qrupu çərçivəsində danışıqlardan çıxmaq istəyirsə, nə baş verər? Bu halda qrupun həmsədrləri, xüsusən də Fransa və ABŞ Azərbaycanın cilovlanması üzrə hansısa addımlar ata bilərlərmi?"

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, həmsədrlərin regiona səfəri öncəsi və səfər zamanı cəbhə xəttində gərginliyin artması yeni hadisə deyil. "Bu, işğalçı ölkənin dəyişməyən dəst-xəttidir. Ermənistan bununla danışıqlar prosesinin davam etdirilməsini mümkün olmadığını diqqətə çatdırmaq istəyir. Məqsədyönlü şəkildə gərginlik yaradır ki, müzakirə mövzusu yalnız gərginliyin azaldılması olsun, irəliyə doğru addım atmaq mümkün olmasın".

Ekspertə görə, həmsədrlər İrəvan və Qarabağdan Bakıya çox güman ki, atəşkəs rejiminin möhkəmləndirilməsi, ATƏT müşahidəçilərinin sayının artırılması təşəbbüsü ilə gəlirlər: "Çox güman ki, ermənilərin təxribatları da müşahidəçilərlə bağlı məsələnin yenidən gündəmə gətirilməsi ilə əlaqədardır. Bu baxımdan, həmsədrlərin Bakıya gəlişinin heç bir effekt verməyəcəyi qənaətinə gəlməyə. Təqaüdüçü diplomatlar yay gəzintisində çıxırlar".

Bəs ABŞ Kəşfiyyat Mərkəzinin də bir müddət öncə anons etdiyi kimi, Qarabağda müharibə təhlükəsi realdır mı? Ermənilər Naxçıvan iddiası da səs-

ləndirir, Türkiyə ilə birgə təlimlər onları narahat etsə də, Rusiyanın himayəsinə sığınmaları təbii ki. Bu, böyük müharibə riski yaradır mı?

E.Mirzəbəylinin qənaətinə görə, müharibə təhlükəsi həmişə var və realdır: "Bunu yəqin etmək üçün kəşfiyyat məlumatlarına malik olmaq da lazım deyil. Hər şey göz qabağındadır. Ermənistanın Naxçıvanla bağlı bəyanatları isə ritorikadan başqa bir şey deyil. Naxçıvandan İrəvana 60 km məsafə var. Naxçıvandakı hərbi potensialımız İrəvanı yer üzündən bir neçə dəfə silməyə bəs edər. Rusiyaya gəldikdə isə hazırda Moskvanı uzaq hədəflərdən daha çox ölkənin mövcud durumu narahat edir. Bəzən strateji addımlar kimi görünən davranışların arxasında da korporativ maraqlar və iqtisadi amillər dayanır".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu də həmsədrlərin Azərbaycana səfərindən həmişəki kimi müsbət heç nə gözləmədiyini vurğuladı: "Bundan əvvəl İrəvanda və Xankəndində oldular. İndi də Bakıya gəlirlər. Həmsədrlərin turistlərdən heç bir fərqi yoxdur. Yəni bunlardan əvvəlki həmsədrlər nəse hazırlayıb tərəflərə təqdim edərdilər, fikir mübadiləsi atmosferi var idi. İndi bu kimi hallara da rast gəlinmir. Çünki "Amerika kəşf etməyə" ehtiyac yoxdur. Bütün həll variantlarının birinci mərhələsində Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılması dayanır. İrəvan torpaqlarımızın boşaldılmasını statusa şərt qoşur. Belə şərti isə biz qəbul edə bilmərik. Ona görə də həmsədrlər futbol və ya tennis topu kimi ya o tərəf, ya da bu tərəfə fırlanırlar".

Ekspert "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, artıq Azərbaycan yeni strategiyasını formalaşdırıb:

"İndi ki, həmsədr dövlətlər Ermənistanı sülhə məcbur etmək istəməzlər və genişmiqyaslı müharibənin müəyyən riskləri var, bu cür şəraitdə işğalçıya qarşı yorucu müharibəni genişləndirmək lazımdır. Nədir yorucu müharibə? Düşmənin Dağlıq Qarabağ ətrafındakı canlı qüvvəsi və hərbi texnikası hədəfdə olmalı, işğalçı hər gün və hər saat itkilərlə üzləşməlidir. Biz silahlanmaya ona görə milyardlarla dollar xərcləməmişik ki, atəşkəsə riayət edək. Heç kim bizə deyə bilməz ki, Ağdam və ya Füzulidəki postları niyə vurursunuz Bütün dünya həmin ərazilərin Azərbaycana aid olduğunu qəbul edir. Ona görə də öz ərazimizdir, özümüz bilirik nə edərək".

E.Şahinoğlu xatırladı ki, artıq atəşkəsə riayət dövrü bitib: "Bunu işğalçı da anlayır. Hər gün itkiləri var, Ermənistan gəncləri zorla təhlükəli bölgələrdə yerləşdirirlər, onlar da neytrallaşdırırlar. Bu, bizim haqqımızdır. İşğalçı daim hərbi təzyiqlə altındadır, bu, müharibəyə çevrilə bilər deyə bilərik, işğalçının itkiləri mütəmadi şəkildə artmalıdır. Qarabağı işğal etməklə bizim rahatlığımızı pozublar, bizim də borcumuz onların rahatlığını pozmaq, daima qorxu altında yaşamağa məhkum etməkdir. Qısa, işğalçı ölkənin həyatını cəhənnəmə çevirməlidir".

Hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Üzeyir Cəferov isə bu qənaətdədir ki, əslində ATƏT-in Minsk Qrupu öz hərəkətləri və davranışları ilə bağlı çox ciddi-ciddi düşünməli və nəticə çıxartmalıdır: "Bu gün faktiki olaraq Azərbaycan bir dövlət olaraq təcavüzə məruz qaldığını, BMT Təhlükəsizlik Şurasının Qarabağla bağlı 4 məlum qətnəməsinin olmasını əsas götürərək

beynəlxalq miqyasda məsələ qaldıra bilər ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun 25 illik fəaliyyətinə qiymət verilsin. Ötən illər ərzində milyonlarla maliyyə vəsaiti sərf olunub, həmsədrlik institutunun və ATƏT sədrinin şəxsi nümayəndəsi kimi səfir Anjey Kaspskin ofisinin saxlanması üçün külli miqdarda maliyyə vəsaiti xərclənib. Bəs ortada olan nəticə nədir? Bu illər ərzində bu qurum hər hansı bir uğura və ya Azərbaycanın pozulmuş hüquqlarının bərpası üçün zərər qədər irəliləyişə nail olubmu? Əlbəttə ki, yox. Onların Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı fəaliyyətləri bir qədər dərdindən arasdırılma və yoxlanılma, ortaya ele dəhşətli faktlar və sübutlar çıxar ki, bu həmsədr ölkələri təmsil edən diplomatları hətta cinayət məsuliyyətinə cəlb etmək olar. Bunlar hər iki tərəfdən minlərlə

günahsız insanın ölümünə səbəb olub, onlara həvalə edilmiş vəzifə borclarına səhlənkər yanaşmış və münaqişənin tez bir zamanda həll edilməsi üçün heç bir ciddi addımlar atmamışlar. Onların indiyə kimi keçirdikləri saysız-hesabsız görüşləri, monitorinqləri vəziyyəti müsbətə doğru əsla dəyişməyib, əksinə, bəzən fəaliyyətsizlikləri və əməlləri ümumi işə ziyan gətirib".

Hərbi ekspert dedi ki, ele son günlər cəbhədə baş verənlərə bağlı bu dəqiqlərə kimi Minsk Qrupunun hələ də susqunluq nümayiş etdirməsi faktı ortadadır: "Bu, onu deməyə əsas verir ki, baş verənlər onların maraqlarına cavab verir. Bu turist diplomatlar istəyirlər və gözləyirlər ki, vəziyyət bir qədər də gərginləşsin. Necə ki, öten ilin aprel hadisələri zamanı bu hiyləgər üçlük vəziyyətin çoxsaylı insan ölümü ilə müşayiət olunması fazasına kimi susdular, artıq hər iki tərəfdən yüzlərlə ölə və yaralanan olandan sonra başladılar öz "ağıllı narahatçılıqlarını" dilə gətirməyə. Amma artıq üç günə yaxındır ki, cəbhədə ümumilikdə 10-dan çox ölə və xeyli yaralırlar var, bu cənablardan səs çıxmır. Deməli, bu vicdan hissi olmayan şəxsləri qane edən bir proses baş verir".

"Düzür, erməni tərəfinin müdafiə mövqeyində də pis deyil. Ancaq keçən ilin aprelinde Azərbaycan göstərdi ki, lokal uğurlara da nail ola bilər". Bunu isə virtualaz.org-a Rusiya Siyasi və Hərbi Analiz İnstitutunun direktor müavini Aleksandr Xramçixin deyib. Xramçixinin sözlərinə görə, əgər tərəflərin mövqələri barışmazdırsa, onda müharibə qaçılmazdır. Həmsədrlər məhz belə həssas dönmədə Bakıya gəlir. Durumu dəyişə biləcəklərmi, bunu gözləmək lazımdır...

Son günler Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (AXCP) Əli Kərimli qanadının gəncləri ard-arda istefa verirlər. Onların Amerikada mühacirətdə yaşayan sabiq spiker Rəsul Quliyevin lideri olduğu Gələcək Azərbaycan Partiyasına qoşulmaları iki siyasi qurumu üz-üzə qoyub.

AXCP və GAP tərəfdarları sosial şəbəkələrdə bir-birlərini "qırırlar". İttihamlar, təhqirlər "havada uçuşur". Kərimli tərəfdarları istefa verənlərin bəzilərinin partiya üzvü olmadıqlarını, GAP-ın qəsdən siyahını genişləndirmək üçün bu cür taktiki gediş etdiyini iddia edirlər. Əks düşürgə isə onların dediklərini təkzib edir.

GAP-ın sədri Ağasif Şakiroğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında üç ay öncədən AXCP və Milli Şuranın onlara qarşı kampaniyaya start verdiklərini bildirdi: "Mart ayından etibarən AXCP rəhbərliyinə yaxın olan şəxslərin, həmçinin Milli Şura adlanan ictimai birləşmənin rəhbərliyinə daxil olan şəxslər hakimiyyətlə mübarizə aparmaq əvəzinə bütün resurslarını Gələcək Azərbaycan Partiyasına, mənə və xüsusilə də Rəsul Quliyevə qarşı yönəldərək, olduqca primitiv və özlərinin üslubunda murdar bir kampaniya aparırlar. Son günler isə AXCP daxilində olan bir sıra gənclərin onları tərk edərək rəhbəri olduğu partiyaya qoşulmaları onlarda xüsusilə narahatçılıq yaradıb. Və AXCP sədri Əli Kərimlinin şəxsi komandası ilə bu sosial şəbəkə "qəhrəmanları" öz əməllərində bizə qarşı mübarizə aparır. Sosial şəbəkədə özləri yazır, bəyənir, paylaşır və bununla da özlərinə təsəlli tapırlar. Əgər dedikləri həqiqət idisə, partiyanın mətbuat xidməti normal bir açıqlama verərdi, məsələ də bununla bitərdi. Bu məsələ isə onlara o qədər yer edib ki, isteri-

kadan çıxma bilmirlər. Həm də bütün bu olanlar ona hesablanıb ki, digər AXCP-dən istefa verməyə hazırlaşan insanlar baxıb bu təhqirlərə istefa verməsinlər. Düşünsünlər ki, "biz də istefa versək Əli Kərimli bizi biabır edəcək". Əli Kərimli partiyadaşlarını şantaj etməklə ətrafında saxlamaq istəyir. Bu da mənasızdır. Mən Əli Kərimlidən fərqli olaraq, partiyamda olan şəxsləri müdafiə etməkdən çəkinmirəm və bundan sonra gələcək insanları da müdafiə edəcəm. Kiminsə arxasında gizlənmək yazıb, başqa bir insan adından yaymaq Əli Kərimli xüsusiyyətidir, Əli Kərimli "əxlaqıdır". Mənim təbiətimdə gizlənmək, bəziləri kimi fərarilik etmək yoxdur. Bir deyəcəklər, beş cavablarını alacaqlar. Allaha şükür, bu günə qədər nə sövdələşmə ilə nəşə əldə etməmişəm, nə də Rəsul Quliyevə, Eldar Namazova, Vəfa Quluzadəyə və sairələrinə minnətçi düşüb kiminsə qəbuluna girib "məne atalıq et, kimsəsiz cavan oğlanam" deyib göz yaşını tökməmişəm. Alnım açıq, üzüm ağ, bacardığım səviyyədə öz məhdud imkanlarım hesabına fəaliyyət göstərirəm. Qoy keçmişləkləli olan insanlar narahat olsunlar..."

A.Şakiroğlu bəzi ittihamlar da səsləndirdi: "Əli Kərimli öz ələmində digər müxalifət liderlərinə qara yaxmaqla müxalifətdə monopolist olmasını təmin etmək yolu seçib. Düşünür ki, müxalifəti monopoliyaya ala bilərsə, bu gün əlinə oynadığı

Rəsul Quliyevin nümayəndəsindən Əli Kərimliyə sərt ittihamlar

Ağasif Şakiroğlu: "O, partiyadaşlarını şantaj etməklə ətrafında saxlamaq istəyir"

"5-ci kolon"un rəhbərindən daha çox bəxşiz alacaq. Bu səbəbdən də bu eybəcər yolu davam etdirir. Ümumiyyətlə isə bu müxalifətçilik həyatı 24 ildir davam edir. Proses çox uzun çəkdiyindən bəziləri olan-qalan ağıllarını da itiriblər. Çox təəssüf... İndi Əli Kərimli yazıb, başqalarının adından tirajladır ki, sən demə, "Rəsul Quliyev hakimiyyətin adamıdır və hakimiyyətə işləyir"... Adama deyənləzimidir ki, ay insan, bəs belə idisə 2005-ci ildə Rəsul Quliyevlə eyni siyasi blokda,

bərabər statusda sən nə gəzirdin? Və ya 2013-cü ildə adını belə Rəsul Quliyev təyin etdiyi Milli Şuraya niyə qoşulub onunla müttəfiq olurdun? Bu adam o dərəcədə isterikaya düşüb ki, keçmişini unudur. Əli Kərimlinin məntiqi ilə yanaşsaq ki, "Əli Kərimli Rəsul Quliyevlə və digərləri ilə eyni səviyyədə olan şəxs deyil, böyük səviyyəli şəxsdir", o zaman ortama belə nəticə çıxır; Əli Kərimli 2005-ci ildən 2013-cü ilə qədər səviyyəsi bir tip olub. Yeni bunu mən yox, elə rəy yazanlar

deyir. Adamların düşüncə tərzində budur".

GAP sədri istefaların davamlı olacağına da anonsunu verdi: "İstefalar davamlı olacaq. Fərdi və kollektiv xarakter verib gedəndən sonra olan münasibət digər səmimi cəbhəçiləri də çox ciddi düşündürür. İstefa, digər partiya transfer normal bir haldır, amma normal cəmiyyətdə. Bizdə nə qədər ki, siyasətdə cılız insanlar var və bu cılız insanlar da "müxalifət liderliyinə" iddialıdır, belə də olacaq. Gənclərin niyə bizi seçmələri isə yəqin ki, siyasi mövqeyimizlə və ideoloji baxışımızla bağlıdır. Çox təəssüf, Əli Kərimli düşünür ki, bu gənclər mənə niyə tərk elədi? Problemim nədir? Gəncləri təhqir etməklə işini bitmiş hesab edir. Bu gənclərin Gələcək Azərbaycan Partiyasına transfer etmələri, AXCP daxilində bir qrup insanın Elçibəyi təhqir etməsi və bu təhqirlərə partiya rəhbəriyinin susması ilə bağlıdır. Hər halda, mənə veri-

lən informasiya belədir. Görünür, bəziləri Elçibəyin hesabına kişi olduqlarını unudublar. Biz partiya olaraq müxalifətdə olduğumu iddia edən heç kimlə qarşıdurmada deyilik. Təəssüflər olsun ki, bəziləri özlərinə rəqib olaraq bizi görürlər. Bizim AXCP-dən fərqli olaraq daha ciddi işləyirik var. 18 iyununda Əli Kərimli özünün və Cəmil Həsənlinin mühafizəçilərini göndərib xahiş edib ki, özü və oğlunun London macəraları ilə bağlı partiyamızın sosial şəbəkədəki səhifəsindəki paylaşımını silək, moratorium elan edək. Biz xahiş nəzərə alıb, söz verdik və həyata keçirdik. Gecə saatlarında isə Əli Kərimli öz xislətinə sadiq qalaraq yeni bir yazı yazaraq bir yeniyetmə gənc vasitəsilə tirajladıb... Özü də guya biz qorxumuzdan silmişik... Adamda üz olar. Görünür, bəziləri heç primitiv sözlərinə sahib çıxma bilmirlər. Verdikləri söz tuta biləcək qədər qürurlu deyillər... Bir deyəcəklər, beş cavablarını alacaqlar. Gerisini özləri düşünsünlər".

□ **Cavansir ABBASLI**

6 yaşlı qızcağazın dəhşətli qətli

Azyaşlının meyiti yuyulmağa aparılanda onun anası sevgilisi ilə evdə qalaraq intim münasibətdə olub...

6 yaşlı oğey qızını öldürən, daha sonra onu "avtomobil vurub" alibisi yaratmaq üçün yola atan şəxs növbəti dəfə hakim qarşısına çıxarılıb. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində adam öldürməkdə təqsirləndirilən Ağsu rayon sakini 1982-ci il təvəllüdü Elnar Hacıyevin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesinə hakim Tamella Nəsrullayeva sədrlik edib.

E.Hacıyev birlikdə yaşadığı qadının 6 yaşlı qızı Ramilə Abdullaxaligovanın ölümünə görə həbs olunub. Uşağın ölümünə səbəb də bu olub ki, Hacıyevin ayaqlarını yuduğu ləyəni uşaq aparandan zaman suyu dağıdıb. Hacıyev 6 yaşlı uşağın qulaqlarından tutaraq başını divara çırpıb.

Elnar Hacıyev Cinayət Məcəlləsinin 126.3-ci (qəsdən sağlamlığa ağır xəsarət yetirməyə səbəb olduqda) maddəsi ilə ittiham edilir. Amma o, ittihamı qəbul eləmir. Deyir ki, uşaq pilləkəndən yıxılıb və aldığı xəsarətlərdən dünyasını dəyişib.

Sonuncu məhkəmə prosesində Elnar Hacıyevin 9 yaşlı doğma qızı Həcər də ifadə ve-

rib. O, hadisənin əsas şahididir və həmin zaman evdə olub. O, məhkəmədə dindirildikdə deyib ki, atası suyun dağılmasına görə Ramiləni döyüb, onun huşunu itirdiyini görəndə aptekə qaçıb, dərman alıb gətirib. Amma xeyri olmayıb. Bundan sonra atası nənəsi Almaz Hacıyevaya, uşağın öz anası Samirə Yarıyevaya zəng eləyib, onlar gəliblər.

Həcər Hacıyeva azyaşlı olduğundan anasının iştirakı ilə dindirilib. Elnar Hacıyev deyir ki, qızını onun əleyhinə ifadə verməsinə görə keçmiş həyat yoldaşı Bülbül öyrədir: "Anası bu uşağı mənə qarşı nifrətinə görə alətə çevirib".

Məhkəmədə məlum olub ki,

Elnar və Bülbül 2002-ci ildə ailə qurub, 2014-cü ildə boşanıblar. Onların birgə nikahdan biri oğlan, biri qız olmaqla iki övladı var. Əvvəlcə uşaqlar anada qalıb. 2016-cı ilin martında atalarının yanına gəliblər. Elnar Xırdalan qəsəbəsində anasının evində yaşayırmış. Sonradan azyaşlı Ümid geri qayıtsa da, Həcər atası və nənəsi ilə birlikdə yaşayıb.

9 yaşlı Həcər Hacıyeva istintaqa ilk ifadəsində 6 yaşlı Ramilənin pilləkəndən yıxıldığını deyib. Hətta anasının ifadəsində də var ki, hadisədən sonra qızı ilə ilk söhbətində Həcər ona uşağın pilləkəndən yıxılıb öldüyünü deyib. Amma anası ilə bir neçə gün birlikdə qaldıqdan sonra prokurorluğa gedib, hadisəni atasının törətdiyi haqda ifadə verib.

"Qızım, axı hadisə olanda sən yatmışdın. Səni mən oyatdım. Sən heç görməmişdin. Ni-

yə belə danışırsan? Sən heç nədən qorxmı, nə olursa olsun, ata səni çox istəyir. Düzünü de..." - deyər Elnar Hacıyev məhkəmədə qızına müraciət edib.

Hakimlər Həcərdən fərqli ifadə verməsinin səbəbini soruşanda cavab verib ki, əvvəlcə atası ona Ramilənin pilləkəndən yıxılıb öldüyünü deməyi tapşırırmışdı.

Təqsirləndirilən şəxsin birinci arvadı Bülbül özü də məhkəmədə ifadə verib. Bu zaman məlum olub ki, uşaqlar indi heç onun da yanında deyil. Özü Bakıda gözəllik salonunda işləyir, uşaqlar isə Ucarda nənələri ilə qalır. O, qızını atasının əleyhinə ifadə verməyə yönəltməsi haqda deyilənləri inkar edib. Keçmiş həyat yoldaşını tufeyli biri kimi təqdim edən Bülbül, bununla belə, onun heç vaxt uşaqlara əl qaldırmadığını, vaxtilə yaşadığın evin pilləkənlərinin isə həqiqətən sürüşkən olduğunu da deyib.

Bülbül bildirib ki, keçmiş həyat yoldaşının Samirə Yarıyeva adlı qadın və onun azyaşlı qızı ilə birgə yaşadığını bilirmiş. O, qızının tufeyli həyat sürdüyü deyilən ərinə etibar etməsini belə izah edib: "Qızım atası və nənəsi ilə qalmaq istəyirdi".

Mərhum 6 yaşlı Ramilənin öz anası Samirə Yarıyeva da hazırda həbsdədir. Ona Cinayət Məcəlləsinin 133-cü (işgənc vermə) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb. İstintaq belə nəticəyə gəlib ki, Samirə mütəmadi olaraq uşağın döyüb, meyitin üzərində aşkarlanmış xəsarətlərin bir neçəsini də hadisədən əvvəl öz anası yetirib.

Samirə Yarıyeva da təcrüdədən çıxarılaraq məhkəmədə dindirilib. Məlum olub ki, o, dörd uşaq ilə həyat yoldaşından ayrıldıqdan sonra Bakıya gəlib. Uşaqların üçün uşaq evinə verib, bircə Ramiləni yanında saxlayıb.

2016-cı ilin yanvarında kafedə Elnar Hacıyevlə tanış olub.

Elnar da anasına onu həyatlarında kirayə qalmaq istəyən qadın kimi təqdim edib. Hadisə günü isə işdə olduğunu deyən Samirə Yarıyevanın sözlərinə görə, Elnar onun yanında övladına qarşı pis davranmayıb, uşaq evində olan digər uşaqlarına gedib birlikdə baş çəkiblər. Hadisə günü Samirəni zəng edib evə çağırıblar. Ona da uşağın pilləkəndən yıxılıb öldüyünü deyiblər.

Dəhşətli qətdən sonra yaşananlar isə tükürpədicidir. Məhkəmədə məlum olub ki, Elnar Hacıyevin anası uşağın meyitini yumağa aparanda onlar hər ikisi evdə qalıblar. Hər ikisinin ifadəsində də var ki, onlar evdə qalıb intim münasibətdə olublar. Samirə dindirildikdə prokurorun sualına cavab olaraq, Elnar bunu məhkəmədə də təsdiqləyib.

Bu hadisədə diqqətçəkən məqamlardan biri də uşağın meyitini dəfn etmək üçün Ağsuya aparandan sonra Samirənin DİN-in "102 Zəng Mərkəzi"ne uşağın maşın vurub ölüməsinə haqda məlumat verməsidir.

Samirə bu hərəkətini məhkəmədə belə izah edib: "Qardaşım uşağın bədənini görəndə dedi ki, elə bil üstündən maşın keçib. Ona görə mən də elə dedim..."

Məhkəmədə dindirildikdə Samirə Yarıyeva uşağın işgənc vermədiyini, onun döymədiyini deyib və ardından məhkəmədə özündən gedib.

□ **İlkin MURADOV**

Son zamanlar İranda-ABŞ arasında gərginlik daha da artıb. Hətta bu münasibətlərin müharibəyə gətirib çıxaracağı məsələsindən də danışılır. Belə ki, hazırda ABŞ-da İrana qarşı münasibətdə kifayət qədər sərt mövqe sərgilənir. Bundan əlavə, yeni prezident Donald Trampın hakimiyyətə gəldikdən sonra yürütdüyü siyasət də Obamanın dönəmində Vaşinqton və Tehran arasında qurulmuş yüksək səviyyəli bağları məhv edib. Tramp özünə xas ritorikası ilə anti-İran addımları atır. Belə ki, onun ilk xarici səfərini Səudiyyə Ərəbistanına etməsi də ekspertlər tərəfindən Tehranla düşmənçiliyin nümayişi kimi xarakterizə olunur. Bütün bunların fonunda bu gün Suriyada da ABŞ-İran münasibətləri heç də yaxşı deyil. Məlumatlara görə, ötən ay Suriyada İran tərəfindən dəstəklənən qüvvələrə üç dəfə zərbə endirilib.

Ekspertlər bildirirlər ki, İranla müharibənin başlaması bizim üçün də heç də yaxşı nəticələr vəd etməyə bilər. Xüsusilə də güneyli soydaşlarımız aspektindən məsələyə yanaşarsaq, müharibənin başlaması arzu edilən deyil.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan VHP sədri Sabir Rüstəmxanlı bildirib ki, sülhün tərəfdarıdır: "İraqın, Suriyanın və başqa ölkələrin təmsilində müharibənin heç bir xalqa xoşbəxtlik gətirmədiyini görmüşük. Ona görə də inanmıram ki, İranda başlanan Amerikanın hər hansı bir müharibəsi Azərbaycanın taleyində ciddi rol oynaya bilər. Mən bölgə ilə bağlı xəbərləri görmüşəm. Xəritəyə görə o bölgədə yeni biçimlənməyə getməli, sərhədlər çəkməlidir və sairə. İran da bilir ki, neçə xalqın torpağını bölüb, ortasından sərhəd çəkib, orada bir dövlət qurub. Bunun hamısını görmüşəm. Ancaq o xəritədə həm də mənim torpaqlarımın başqa bir xalqa verildiyini də

görmüşəm. Ümumilikdə isə inanmıram ki, Amerika ilə İran arasında ciddi bir müharibə olsun. Hər halda, Amerikada seçkilərdən sonra münasibətlər dəyişəcək. Ancaq təəssüf ki, bölgədə vəziyyət bir qədər də gərginləşdi. Bu baxımdan, qonşuluğumuzda belə bir müharibənin başlamasının tərəfdarı deyiləm. Nəzərə də alsaq ki, İran ordusunun yarısı Azərbaycan türkləridir, ona görə də belə bir vəziyyətdə, qeyd etdiyim kimi, müharibənin olmasını istəmərim".

Milli Müqavimət Hərəkatının rəhbərlərindən biri olmuş, yazıçı-publisist Mehriban Vəzir də "Yeni Müsavat"a müharibənin əleyhinə olduğu bildirib:

"Bütün hallarda müharibənin əleyhinəyəm və bütün ölkələr, eləcə də Azərbaycan da öz növbəsində müharibənin əleyhinə öz rəsmi mövqeyini ifadə etməlidir. Çünki müharibə o deməkdir ki, bi-

Güneyçilər ABŞ-İran münasibətlərinin kəskinləşməsindən narahatdır

Sabir Rüstəmxanlı

Mehriban Vəzir

zim bütün fəaliyyətlərimiz, xüsusilə də Güney Azərbaycanda olan istiqlal, ana dili, milli mədəniyyət, milli kimlik tarixinin öyrənilməsi uğrunda başlanan proseslər yarımcıq qalacaq. Ona görə də biz müharibənin əleyhinə olmalıyıq. Bunun da təbliğatını aparmalıyıq. Düşünə bilərlər ki, müharibə olacaq və İran parçalanacaq, nəticədə Cənubi Azərbaycan müstəqil olacaq. Ancaq mən hesab edirəm ki, bu, heç də belə deyil. Bu, ümumiyyətlə, mümkün deyil. Əslində İran dövləti müharibənin ağırlığını İraq-İran müharibəsindəki kimi soydaşla-

rımızın üzərinə salacaq. Bu, onların bir siyasəti olub və bundan sonra da davam edəcək. Həm də qonşuluğumuzdakı müharibə, bu qədər zəif iqtisadiyyatı, sosial vəziyyəti olan ölkəmizə çox ağır təsir göstərə, ölkəmizə qaçqın axını da ola bilər. Ona görə də müharibə başlamamalı, bunun qarşısı alınmalıdır. Məncə, güneylə bağlı şimaldakı təşkilatlar da bu məsələni müzakirə edib, özləri bir qərar çıxarmalıdır. Bütün hallarda mən müharibə əleyhinə olan fəaliyyəti təqdir edirəm".

Bütöv Azərbaycan Ocaq-

"İki ölkə arasında müharibənin başlaması güneyli soydaşlarımıza ciddi zərbə vura bilər"

ları başqanı Zahir Əlisov mövzu ilə bağlı bildirib ki, əslində İran rejimi bizim üçün ortaq düşməndir: "Ona görə də bizim Amerikaya qarşı hər hansı bir aksiya keçirməyimiz doğru olmaz. İran rejimi avtoritardır və bizim hüquqlarımızı tapdalayırlar. Bunun dağılması və İranda yaşayan xalqların, o cümlədən də Azərbaycan türklərinin öz milli haqlarına sahib olmasında maraqlıyıq. İran-Amerika münasibətlərinə gəldikdə isə hesab edirəm ki, onsuz da ya hərbi yol, ya da təzyiqlər vasitəsilə İranın daxilində milli qüvvələrə dəstək verib, orada rejimi dəyişməyə nail olunacaq. Çünki dünya qloballaşır və bu qloballaşan dünyada hər hansı totalitar, avtoritar rejimin davam gətirib, qalib gəlməsi qeyri-mümkündür. Biz İran və Amerika münasibətlərinə çox təbii baxırıq. Ancaq eyni zamanda İranın hərbi yolla vuru-

lmasında maraqlı deyilik. Çünki orada bizim soydaşlarımız yaşayırlar və yenə də ən çox zərərçəkən Azərbaycan türkləri olacaq. Bu baxımdan, biz hərbi variantı arzulamırıq. Hesab edirəm ki, İranda rejim dəyişsə, bütün hallarda indikindən yaxşı olacaq. Mümkün qədər biz öz istiqlalımıza nail olmalıyıq və bu yolda mübarizəmizi aparmalıyıq. İranda da ki, kürdlər də farslarla ciddi toqquşublar. Bizimlə də onlar arasında müəyyən gərginliklər davamlı şəkildə artır. Digər xalqlarla müqayisədə farslar Azərbaycan türklərinə qarşı çox aqressiv davranırlar. Çünki Azərbaycan türkləri elə İranın özü deməkdir və əhalinin mütləq əksəriyyətini təşkil ediyi üçün çəkinirlər. Bütün bunlara baxmayaraq, onlar öz sovinist siyasətlərini davam etdirirlər".

□ Əli RAIS

İranda 6 "Zülfüqar" mesajı

Tehran İŞİD-in yeni "paytaxtını" hədəfə almaqla kimlərə hansı mesajları verdi?

Bazar günü axşam İran ilk dəfə öz ərazisindən Suriyadakı İŞİD mövqelərini vurub. Yerli agentliklərin məlumatına görə, İranın qərbində Kirmanşah əyalətindən atılan 6 raket təxminən 600 kilometr məsafədə Suriyanın şərqində Deyr əz-Zor şəhərində İŞİD mövqelərini hədəfə alıb. İran istehsalı orta mənzilli "Zülfüqar" adı verilmiş yer-yer tipli raketlər Deyr əz-Zorda İŞİD qərargahı və silah anbarlarını vurub.

İran rəsmiləri raketlərin hədəfi vurduğunu, təyin olunan nöqtəyə düşdüyünü bildirib. Eyni zamanda bildirilib ki, bu zərbələr İŞİD-in iyunun əvvəlində Tehrandə həyata keçirdiyi terrora görə cəzadır. Konstitusiyaya Nəzəret Şurasının baş katibi, SEPAH-in sabiq komandiri Möhsün Rezayi raket zərbələrinin başlanğıc olduğunu, İŞİD-ə daha ağır zərbələr vuracağını deyib.

Əlbəttə, zahirən İranın İŞİD-i raket atəsinə tutması üçün göstərdiyi səbəb yetərlidir. Ancaq aydın məsələdir ki, raket zərbələrinin məhz indi həyata keçirilməsi, atəş nöqtəsi, hədəfə alınan bölgə hamısı, necə deyirlər, mesaj daşıyır. Məsələ ondadır ki, raket zərbələri terrorun 10 gün sonra həyata keçirilib. SEPAH

məhz İranın kürdlər yaşayan Kirmanşah bölgəsindən İŞİD-in Raqqadan sonra özünə paytaxt seçdiyi və yerləşməyə çalışdığı Deyr əz-Zoru hədəfə alıb. Yeri gəlmişkən, 7 iyununda Tehrandə terror törədən İŞİD üzvləri İran vətəndaşları olan kürdlər olub. Raket zərbələri isə məhz iyunun 18-də ABŞ aviasiyasının Raqqaya yaxınlığında Suriya ordusuna məxsus təyyarəni vurduqdan sonra həyata keçirilib.

Belə görünür ki, Tehranın yeni nəsil orta mənzilli "Zülfüqar" (Həzrət Əlinin (ə) məşhur qılıncının adı - K.R.) raketlərini Suriyada İŞİD üzərində sınaqdan keçirməsi Təl-Əvivə və onun müttəfiqi ABŞ-a mesaj idi. Eyni zamanda İraq üzərindən Deyr əz-Zoru vuran İran ordusunun bir mesajı da kör-

fəzdəki ərəb qonşularına oldu. İran ordusu nümayiş etdirmək istədi ki, indi artıq köhnə zamanlar deyil, İran öz istehsalı olan raketlərlə 600 km məsafədə hədəfləri vurmağa qadirdir.

Aydın məsələdir ki, iranlılar 7 iyun terrorunun parlaq qisasını almağa çalışırlar. Çünki İŞİD məhz İranın paytaxtına qədər gələrək ölkənin iki əsas sütununu hədəfə almışdı. Bunun cavabı daha şiddətli və səssiz doğurmalı idi. Bunun üçün orta mənzilli "Zülfüqar" raketləri ilə uzaq məsafədən İŞİD mövqeləri vuruldu. Hədəfin Raqqaya və digər şəhərlər deyil, Deyr əz-Zor olması da xüsusi seçilib. Məsələ ondadır ki, İŞİD kürd qüvvələri ABŞ hava qüvvələrinin aramsız hücumlarından sonra şəhəri tədricən boşaltmağa başlayıb. Artıq Raqqadan bir neçə hərbi maşın karvanı çıxıb və onların əksəriyyəti cənub-şərqə doğru Deyr əz-Zor şəhərinə yol alıb. Ehtimallara görə,

Raqqanın faktiki olaraq mühasirədə olduğunu və itirdiyini anlayan İŞİD şimaldan və şərqdən kürdlərin, cənubdan hökumət qüvvələrinin mühasirəsinə düşməmək üçün nisbətən mərkəzə, daha yaxşı qorunan Deyr əz-Zor şəhərinə geri çəkilməyə çalışır. İranlıların məhz Deyr əz-Zoru hədəfə alması İŞİD-in yeni planından xəbərdar olduqlarını, hədəflərini dəqiq bildiklərini nümayiş etdirmək olub.

İranlıların terrorun dərhal sonra İŞİD-ə qarşı əməliyyatlara başlayacağı gözlənilirdi. Çünki əsas belə olur, terrorçuları cəzalandırmaq üçün hökumətlər cəza qüvvələri göndərirlər. Hətta Tehran terrorundan sonra iranlıların Suriyaya hərbi qüvvə göndərməsi də ehtimal olunurdu. Ancaq İran hökuməti, sadəcə, ölkə daxilində terror qruplarını zərərsizləşdirməklə kifayətləndi. Çünki İranı birbaşa İŞİD-lə qarşıdurmağa çəkmək Tehran üçün uğurlu takti-

ka deyildi. Əslində İŞİD-in də məqsədlərindən biri İranı öz üzərinə çəkmək və Suriyada qarışıqlığı bir az da böyütmək idi. Ancaq Tehran daha səbirli davranırdı, raketlə vurmaqla kifayətləndi. Digər tərəfdən, İran onsuz da 5 ildən çoxdur Suriyada və İraqda birbaşa, eləcə də dəstək qrupları ilə hərbi əməliyyatlarda iştirak edir. İranlı general Qasim Süleymani hər həftə Suriya və İraqın həssas bölgələrində peyda olur. Onun və komandasının hazırladığı silahlı qruplaşmalar İraq və Suriyada artıq 3 ildən artıqdır ki, İŞİD-lə savaşırlar.

Yeri gəlmişkən, ABŞ təyyarələrinin Suriya qırıcısını vurmasından sonra Rusiya və ABŞ ordusu arasında koordinasiya probleminin olduğu ortaya çıxıb. Amerikalılar Suriyadakı Rusiya hərbi hava bazasına xəbərdarlıq göndərdiklərini iddia edib. Ancaq bazar ertəsi günü ruslar bəyan edib ki, amerikalılardan heç bir xəber-

darlıq almayıblar. Rusiya Müdafiə Nazirliyi bu səbəbdən ABŞ ordusu ilə koordinasiya fəaliyyətini dayandırdığını bəyan edib. Suriyada halqa darlıqca "vəkalət savaşı" aparılan qüvvələr arasında qarşıdurma da qaçılmaz olur.

Ötən ay isə ABŞ aviasiyası iranlı zabitlərin və şüa qüvvələrinin olduğu avtomobil konvoyunu bombalayıb. Səbəb kimi, amerikalıların olduğu düşmənlərinə yaxınlaşmaları göstərilib. Görünən odur ki, bu cür toqquşmalar gətirdikdə daha da artacaq. Çünki Suriya ordusu və ABŞ-in müttəfiqi kürd qüvvələri ilə daha intensiv şəkildə qarşılaşacaqlar.

Beləliklə, iranlılar Suriya müharibəsinin yeni, daha qaynar mərhələyə qədəm qoyduğunu mesajını verdilər. Bu mərhələdə indiyə qədər arxada dayanmağa üstünlük verən güclərin toqquşması baş verə bilər ki, bu da müharibənin şəklini dəyişə bilər.

□ Kənan RÖSVƏNOĞLU

İki banqladesli tələbə Azərbaycandan İrana qaçarkən yaxalandı

Yardımlı rayonunun Alar kəndi ərazisindəki sərhəd zastavasının xidməti sahəsində Azərbaycandan İrana dövlət sərhədini pozmağa cəhd göstərən 2 nəfər xarici vətəndaş saxlanılıb.

Bu barədə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat Mərkəzi məlumat yayıb. Həmin şəxslər Banqlades Xalq Respublikası vətəndaşları - 1991-ci il təvəllüdü Amin MD Tacul, 1985-ci il təvəllüdü Muhammad Bahauddin və onlara bələdçilik edən İran İslam Respublikası vətəndaşı Fəteh Həmid oğludur.

Sərhəd pozucularının dövlət sərhədindən keçirilməsinə vasitəçilik edən Azərbaycan Respublikası vətəndaşı Yardımlı rayonu Arvana kənd sakini Sətiyev Şəhriyar Əvəz oğlu hadisə yerindən qaçmağa müvəffəq olsa da, davam etdirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində saxlanılıb.

İlkin araşdırma zamanı

sərhəd pozucusunun 2007-ci ildən Türkiyədə məskunlaşması, müvafiq sənədləri olmadığından 2017-ci ilin iyun ayının əvvəllərində vətənə qayıtmaq üçün Türkiyə sərhədini pozaraq İrana, oradan isə Azərbaycan Respublikasına keçməsi müəyyən edilmişdir.

Hər iki fakt üzrə cinayət işi başlanıb və əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Rəsmi tərəfdaş

“Nar” KSM strategiyası çərçivəsində

“Rabitə” idman klubunu dəstəkləməyə davam edir

“Nar” özünün korporativ sosial məsuliyyət (KSM) strategiyası çərçivəsində “Rabitə” idman klubunu dəstəkləməkdə davam edir. Belə ki, operator tərəfindən bu idman klubuna dəstək layihəsinin ikinci mərhələsi uğurla start götürüb.

“Nar”ın dəstəyi ilə kimsəsiz və aztəminatlı ailələrdən olan uşaqlar “Rabitə” idman klubunda mütəmadi olaraq təşkil edilən boks təlimlərində iştirak edirlər. Gənc boksçulara “Rabitə” klubunun dünyəvi və Avropa çempionu olmuş peşəkar boksçular təlim keçirlər. Təlimlərin keçirilməsində əsas məqsəd kimsəsiz və aztəminatlı ailələrdən olan uşaqların asudə vaxtının səmərəli təşkil edilməsi və idmana olan marağın artırılmasıdır. Layihə çərçivəsində təlimlərdə iştirak edən uşaqların bir çoxu məktəblilər arasında keçirilən müxtəlif boks turnirlərində qızıl medallara sahib olublar.

Artıq ikinci ildir ki, “Rabitə” idman klubunun baş sponsoru olan “Nar” bu il də gənc boksçuları ən yeni idman ləvazimatları ilə təmin edib. “Nar”-ın gənc boksçulara dəstəyini yüksək qiymətləndirən “Rabitə” idman klubunun prezidenti Fərhad Acalov gənc boksçuların gələcəkdə böyük uğurlar əldə edəcəklərindən əmin olduğunu qeyd edib.

Xatırladaq ki, məşqlərdə iştirak edən uşaqlar üçün peşəkar idmançıya lazım olan hər cür idman ləvazimatı və nəqliyyat “Nar” tərəfindən təşkil edilir. Bu sosial layihə korporativ sosial məsuliyyət strategiyası çərçivəsində “Nar”-ın sponsorluğu ilə həyata keçirilir. “Rabitə” idman klubu 30-dan çox peşəkar boksçunu öz ətrafında birləşdirir.

“Nar”-ın korporativ sosial məsuliyyət strategiyası haqqında ətraflı məlumatı nar.az saytıdan öyrənmək olar. “Azerfon” şirkəti 21 mart 2007-ci ildə “Nar Mobile” ticarət nişanı ilə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. “Nar” ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çığdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. “Nar” ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. 2,3 milyon istifadəçisi olan “Nar” hazırda ölkə ərazisinin 99%-ni əhatə edən və 6000-dən artıq baza stansiyasından ibarət olan geniş şəbəkəsi ilə abunəçilərinə yüksək keyfiyyətli xidmət göstərir.

Axtarışda olan sabiq prorektor tutuldu

Azərbaycanda axtarışda olan şəxs saxlanılıb. APA-nın məlumatına görə, Abşeron Rayon Polis Şöbəsi tərəfindən Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsi ilə axtarışda olan, 1952-ci il təvəllüdü Rahim Zaman oğlu Əzizov Nəsimi rayonu ərazisində saxlanılıb.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Qeyd edək ki, R. Əzizov Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun sabiq prorektoru olub.

Bakıda bazarda kütləvi dava: 1 nəfər bıçaqlandı

Bakının Suraxanı rayonunda yerləşən bazarlardan birində kütləvi dava baş verib. “Report”-un xəbərinə görə, bazarda satıcı işləyən 1987-ci il təvəllüdü Məmmədov Şahin Haqverdi oğlu 3 nəfərlə mübahisə edib.

Mübahisə əlbəyaxa dava ilə nəticələnib. Dava zamanı Ş. Məmmədov baş, boyun, ayaq və bədən nahiyələrindən 7 bıçaq xəsarəti alıb. Yaralı xəstəxanaya yerləşdirilib.

Vəziyyəti orta-ağır kimi qiymətləndirilib.

Faktla bağlı Suraxanı Rayon Polis İdarəsi tərəfindən araşdırmalara başlanılıb.

Mənzildən çürümüş qadın meyiti tapılıb

Bakıda mənzildən çürümüş meyit tapılıb. APA-nın məlumatına görə, hadisə paytaxtın Nizami rayonunda qeydə alınıb. Rayon ərazisindəki evlərdən birində çürümüş qadın meyiti aşkar edilib.

Araşdırmalar nəticəsində meyiti tapılan şəxsin həmin evin sahibi, 1932-ci təvəllüdü Lidiya Koruseva olması müəyyən edilib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Yeyib-icdiyi dostunu bıçaqlayan şəxs 4 il cəza aldı

Mübahisə etdiyi şəxsi bıçaqlayana hökm oxunub. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində adam bıçaqlamaqda təqdirəlayiq Amid Osmanovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

Hakim Rauf Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub. Hökmə əsasən A. Osmanov 4 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Qeyd edək ki, hadisə bu il Nəzirov qəsəbəsində baş verib. A. Osmanov tanışı Cəlal İsmayılova yeyib-icdikdən sonra onlarn arasında mübahisə yaranıb. Amid Osmanov C. İsmayılova bir neçə bıçaq zərbəsi vurub. Mübahisəyə səbəbin söyüş olduğu bildirilir.

□ İ. MURADOV

«AppLab» proqramının iştirakçısı startup müsabiqəsində qalib oldu

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkətinin «AppLab» proqramında iştirak edən layihələrdən biri özünün ilk uğuruna imza atıb.

Proqram üzvü olan “Mango” layihəsi ADA Universitetində keçirilən “1st ADA University Ideation Competition” müsabiqəsində 20 namizəd arasında ən innovativ layihə kimi birinci yeri tutub.

Qeyd edək ki, “Mango” istifadəçilərə onların istək və tələblərinə uyğun olaraq səhər yeməyini, nahar və şam yeməyini harada yeməyi asanlıqla seçməyə kömək edən mobil tətbiqdır. Bununla yanaşı, proqram istifadəçiləri “Mango”-nun köməyi ilə müxtəlif restoranlar barədə onları maraqlandıran suallara avtomatik şəkildə cavablar ala biləcəklər. Proqram Facebook və digər sosial şəbəkələrlə sinxron qaydada istifadə oluna biləcək.

Hazırda “Mango” komandasında ADA Universitetində təhsil alan 4 tələbə fəaliyyət göstərir. Onlar layihə ideyasının mobil tətbiqetməyə çevrilməsi üçün “AppLab” proqramının ofisində 6 ay müddətində işləyəcək, «Bakcell» şirkəti və tərəfdaşları tərəfindən təqdim olunan müxtəlif təlim və seminarlarda iştirak edəcək, peşəkar məsləhətlər alacaqlar.

«AppLab» regional səviyyədə ideyaların, mobil tətbiqlərin və texnologiyaların pilot variantından istifadəyə buraxılan tam hazır varianta qədər çatdırılmasında seçilmiş developerlərə kömək etmək üçün nəzərdə tutulan sürətləndirilmiş icra modelidir.

İzrail ənənəsi əsasında özəl tibbi sahədə 20 illik təcrübə! XƏSTƏLİKDƏN ƏZAB ÇƏKƏN İNSANLARA ƏSASƏN KİŞİLƏRƏ! DİQQƏT!!! AXIRINCI ŞANS!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnoz təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmaybsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi keyfiyyətli müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenomasi. Prostatitlər; Qipertrofiya və ya Atrofiya
- * Cinsi zəiflikdən tam impotensiyədək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və ya spermada qan;
- * Spermanın azalması və itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi və balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) inkişafdan qalması;
- * Hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq (kişi və qadınlarda);
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları; Enurez
- * 50 yaşdan sonra oynaqlarda və onurğada baş verən qeyri travmatik ağrılar və hərəkət çətinlikləri;
- * Seksual inamsızlıq, gərginlik və qorxu nevrozları. Yuxu pozğunluqları
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V. Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə,

d-r Vaiz Səmədova zəng etmək olar.

Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

İyun ayı olsa da dükən-bazarda istənilən meyvə və tərəvəzə, qarpız-yemişə rast gəlmək olar. Qarpızın kilosu 35-55 qəpik arası, yemiş isə 1 manata və daha baha satılır. Məlumat üçün bildirik ki, qarpız ən çox Sabirabad rayonunda yetişdirilir. Bu rayonda becərilən "Çələbi" və "Şaban" növlü qarpızlar öz dadı və içinin qırmızılığı ilə seçilir.

Ancaq istər qarpızın bu növlərinin, istərsə də digər növlərinin yetişmə vaxtı iyul ayının sonlarından başlayır. İki ay yarım ərsəyə gələn qarpızın yetişməsi üçün lazım olan temperatura yalnız həmin aylarda təsadüf olunur. Ona görə də həkimlər adətən avqust ayından tez qarpız yeməyi məsləhət görmürlər. Mütəxəssislər iyunda yetişən qarpızın tərkibinə qırmızı rəng nitrat vurulduğunu deyirlər. Normadan artıq nitrat maddəsi qatılmış qarpızların rəngi isə qırmızı olmur, qırmızının sariya bənzər çalarında olur.

Qarpızı böləkən rənginin süni görünməsi, içərisində ağ-sarı zolağın olması da buna sübutdur. Nitrat orqanizm üçün zərərli maddədir. Tərkibində nitrat olan qarpızlar immun sistemi güclü olan, mədə-bağırsaq problemi yaşamayan insanlarda ilk dəfə allergik təsir göstərməyə bilər, lakin həssas orqanizmi olan insanlarda bu qarpızın istehlakı ölümə belə səbəb ola bilər. Qarpız və yemişin hazırda qiymətini və alıcılarının olub-olmadığını öyrənmək üçün bir neçə satıcı ilə söhbət etdik.

Satıcılar qarpız, yemiş alıcılarının elə də çox olmadığını dedilər. "Həzi Aslanov" metrosu yaxınlığında qarpız satan Fuad Məmmədov bu bostan məhsulunun qiymətinin gün keçdikcə düşdüyünü söylədi: "Biz qarpızı və yemişi Sabirabaddan gətirmişik. Qarpız bir həftə əvvələ qədər 70-80 qəpiyə satılırdı. İndi kilosunu 35 qəpiyə satırıq. Yemiş isə 1 manatadır. Qiymətlər düşəcək. Gələn aya kimi kilosunu 20, hətta 10 qəpiyə qədər düşə bilər".

Yemiş alan Aysel Əliyeva isə qarpızın indi dadının olmadığını dedi: "Əsl qarpızı avqustda yeyərlər. İndiki qarpızlar su dadır. Heç bir şiriniyi yoxdur. Bir dəfə aldım, dadsız çıxdı. Ancaq yemiş alırıq. Yemiş qarpıza nisbətən dadlıdır".

Bes qarpız zəhərlənmələri zamanı nə etməliyik? Qeyd edək ki, bu cür zəhərlənmə zamanı insanda qəfil halsızlıq, soyuq tər, təzyiğin qəfildən düşməsi kimi hallar müşahidə edilir. Bir sıra mütəxəssislər hətta qarpız zəhərlənməsi zamanı zərərçəkəndə bir sıra fəsadların qaldığını deyirlər. Qarpızdan zəhərlənən şəxs dərhal çoxlu maye içirtməli və onun qaytarmasına çalışmalısınız. Daha sonra əgər təzyiq düşsə, onu soyuq tər basıbsa, zərərçəkənin başı aşağı vəziyyətdə qalmasını tənzimləmək lazımdır ki, başına qan getsin və dərhal həkim çağırılmalıdır.

QARPIZ

mövsümünü yetişdirdi: yeyək, yeməyək?

Eyyub Hüseynov: "Əhali bilməlidir ki, qarpız-yemişin yetişdirilməsində külli miqdarda nitritlərdən istifadə olunur..."

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov bildirdi ki, bir kiloqram qarpızın tərkibində maksimum 60 milliqram nitrit olmalıdır: "Ötən il biz Azad İstehlakçılar Birliyində olan xüsusi cihazla monitorinq apardıq. Bakının bir bazarında belə nitritlərdən azad olmuş təmiz qarpız tapa bilmədik. Əhali bilməlidir ki, hazırda qarpızların və yemişlərin yetişdirilməsində külli miqdarda nitritlərdən istifadə olunur. Nitritlər insanı tədricən zəhərləyən kimyəvi maddələrdir. Normalara görə bir kiloqram qarpızın tərkibində 60 milliqramdan çox nitrit olmamalıdır. İnsan gün ərzində 200-300 milliqramdan artıq nitrit qəbul etsə zəhərlənər. Həssaslaşsaq görərik ki, bir adam hətta tərkibində normalara uyğun 60 milliqram olan 3 kiloqram qarpız yəsə, artıq o, zəhərlənməyə məruz qalar. Mən bu rə-

qəmləri ona görə deyirəm ki, ötən il biz monitorinq apardıq və qarpızların tərkibində nitritlərin miqdarı nəinki 60, 200-250 milliqram çıxdı. Həmin qarpızlardan bir adam bir kilo yəsə, zəhərlənər. Mən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin işçilərinə üzümü tutub deyirdim, onlar hər şənbə və bazar günləri bahalı kostyumlarını geyinib qiymət tənzimləməyə çıxırlar. Gedib kəndlilərə nitritlərdən nə qədər istifadə etmək lazım olduğunu desinlər. İnsanlar kütləvi tədricən zəhərlənmənin qurbanları olurlar. Mən hazırlaşram ki, bu il də monitorinq aparım. Əgər bazarlarda yenə də eyni vəziyyət müşahidə olunsay, o zaman həyəcan təbili çalacağam. Onu da qeyd edirəm ki, keçən il sellofan altında yetişdirilməyən, bostan qarpızlarında da bu hal müşahidə etdim. Əminəm ki, indi erkən çıxarılan qarpızlarda bu, daha çoxdur. Qar-

pız almaq istəyən insanlara təmənnsəz olaraq o ekspertizanı aparmağa hazırım".

E. Hüseynov bildirdi ki, nitritlərlə zəhərlənməmiş qarpızın qalınlığı yarım santimetrdən artıq olmamalı deyil və al qırmızı olmalıdır: "Şirin olub içində zoğlar olan qarpız artıq zərərli qarpızlardır. Normal yetişən qarpıza bıçaq vuranda partlamalıdır".

Kənd təsərrüfatı üzrə ekspert Vahid Məhərrəmov virtual.org-a açıqlamasında son illər bütün meyvə-tərəvəzlərin vaxtından əvvəl yetişməsinin iqlim dəyişikliyi ilə əlaqədar olduğunu bildirdi. Mütəxəssisin sözlərinə görə, son 20 ildə hava orta hesabla 1 dərəcə istilənib. V.Məhərrəmov hesab edir ki, örtülü şəraitdə, istixanalarda yetişən meyvə-tərəvəzi, o cümlədən yemiş və qarpızı yalnız bir şərtlə yemək olar: "Əgər istixanada yetişdirilən qarpız və yemişə verilən gübrə və pestisidlər normaya uyğundursa, heç bir zəhərlənmə halı ola bilməz. Əslində sahibkarlar açıq şəraitdə bu bitkilərə azotu daha çox verirlər. Ona görə də bu hallarda açıq şəraitdə yetişdirilən məhsul daha təhlükəli ola bilər. Biz bilir ki, qarpız, o cümlədən əksər tərəvəzlər azotu çox mənimsəyirlər. Artıq verildikdə isə o, meyvədə toplanır və həmin qidanda zərərli olur".

Evlənmək istəyən 203 nəfərdə QİÇS aşkarlanıb
 11773 nəfərdə isə talassemiya daşıyıcılığı üzə çıxıb

Azərbaycanda nikaha daxil olmaq istəyənlərin icbari tibbi müayinəsi tətbiq olunduğu andan bu il mayın sonuna qədər müayinədən 279383 nəfər keçib.

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA -ya verilən xəbərə görə, 1 iyun 2015-ci il - 31 may 2017-ci il tarixlərində müayinələrdən keçmiş şəxslərdən bəzilərinə müxtəlif xarakterli infeksiyalar aşkar olunsay da, ümumilikdə müayinədən keçən və nikaha daxil olmaq istəyən şəxslərin əksəriyyətinin sağlamlıq durumunun qənaətbəxş olduğu aşkar olub. İndiyə qədər müayinədən keçmiş 11773 nəfərdə talassemiya daşıyıcılığı, 1101 nəfərdə sifilis, 203 nəfərdə isə QİÇS aşkarlanıb.

Qeyd edək ki, "Ailə Məcəlləsində dəyişikliklərin edilməsi haqqında" Qanunun tətbiqi ilə bağlı bəzi normativ hüquqi aktları təsdiq ilə əlaqədar, 1 iyun 2015-ci il tarixindən etibarən nikaha daxil olmaq istəyən vətəndaşlar mütləq tibbi müayinədən keçməlidirlər. Tibbi müayinə və məsləhətlər nikaha daxil olmaq istəyən şəxslərin və ya onlardan birinin yaşayış yeri üzrə Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən müayinə edilmiş dövlət və bələdiyyə tibb müəssisəsində həyata keçirilir. Tibbi müayinənin keçirilməsi və məsləhətlərin verilməsi pulsuz aparılır.

□ Günel MANAFLI
 Fotolar müəllifindir

MÜSAVAT

Son səhifə

N 131 (6745) 20 iyun 2017

30 kiloluq balıq tutdular, qaytarıb suya buraxdılar

Türkiyənin Antalya şəhərində iki həvəskar balıqçı tutduqları 1.5 metr uzunluğunda, 30 kilo çəkisi olan balığı 750 manata satmaq əvəzinə dənizə atıblar. Konyaaltı çimərliyində balıq tutan 36 yaşlı Cuma Köksal ilə 63 yaşındaki İsmail Okatan səhər erkən saatlarda balıqla dənizə girəndə bu, ətrafdakıların diqqətini çəkib. Cib telefonları ilə cütlüyü çəkən yerli və xarici turistlər həvəskar balıqçıların tutduqları balığı öpərək Ağdənizin sərinsularına atdığını görəndə isə çasıblar. Balıq tutan şəxslərin inşaatda fəhlə olaraq çalışdığı məlum olub. C.Köksal yaşadığı həyəcanı aşağıdakı formada ifadə edib: "Səhərin erkən saatlarında Konyaaltı Sahilində balığa çıxdıq. Tilovu atıb, gözləməyə başladım və az sonra tilova böyük bir balıq ilişdiyini gördük. Yarım saatlıq əziyyətdən sonra "kiçik divimizi" sudan çıxardıq. İsmayıl bəylə məqsədimiz sudan çıxardığımızı suya geri qaytarmaq idi. Bizə aid olmadığımızı düşündüyümüz 30 kiloluq balığı evə aparıb, onu xərcləyə bilməzdik".

Köksal eyni zamanda deyib ki, balıq üçün 600-750 manata yaxın vəsait təklif edənlər olsa da, bununla razılaşmayıb.

Bu da belə bəxtsiz oğrudur

Böyük Britaniyada bir oğru qarət etdiyi evin pəncərəsinə ilişib. Bu barədə BBC News xəbər verir. İncident Böyük Mançester qraflığındakı Redkliff şəhərində baş verib. Mağazadan qayıdan yaşlı qadın fərqlənib ki, onun ikinci mərtəbədə yerləşən mənzilindəki ayaqyolunun pəncərəsi açıqdır və ordan tanımadığı bir kişi sallanır. Hadisə yerinə çağırılan polisler görüblər ki, hündürlüyü 4.5 metr olan balkondan köməksiz bir oğru sallanır: "Biz xeyli güldük. Amma evin sahibəsi bu olay qarşısında şok olmuşdu". Bunu jurnalistlərə açıqlamasında serjant Riçard Qarlend bildirib.

Yanğınsöndürənlərə kişini pəncərədən düşürüb, asayiş keşikçilərinə təhvil vermək üçün 20 dəqiqə bəs edib. Yeri

düşəndə 47 yaşlı Şon Kroşou etiraf edib ki, sözügedən mənzilə qarət məqsədilə daxil olmuşdu. Məhkəmə onu 2 il 5 ay müddətinə həbs cəzasına mə-

kum edib. Hadisə Rekliff polisinin rəsmi twitter səhifəsində sözügedən fotonu paylaşmasından sonra mətbuatda geniş səs-küy yaradıb.

Onun qəribə hobbisi var - zibil yığır

Türkiyənin Edirne şəhərində yaşlı bir qadının yaşadığı bina evindən 5 yük maşını zibil çıxıb. 72 yaşlı Şahsene Bozkurda aid birinci mərtəbədəki evdən pis iyler gəldiyini deyən qonşular bununla bağlı şəhər bələdiyyəsinə şikayət edib. Bələdiyyə də evin təmizlənməsi üçün mütləq məhkəmə qərarı olmasın və cibliyinə toxunub. İki il əvvəl başlanan məhkəmə prosesi məhəllə sakinlərinin lehinə nəticələnib və bələdiyyə işçiləri qapını demirlə açıblar. Evdən qadının daha öncə zibil yığındən götürdüyü qida maddələri, geyimlər, torba, kağız kimi maddələr çıxıb. Ev dezinfeksiya olunan sonra oradakı pişik və quşlar da heyvanlar üçün xüsusi mərkəzlərə götürülüb. Ev sahibi Bozkurdun qonşusu Hüseyin Aydoğan isə deyib ki, yaşlı qadın evində illərdir zibil yığır.

Qonşular deyir ki, ev təmizlənsə də, yaşlı qadın bundan sonra da zibil yığmağa davam edəcək. Çünki bu, onun hobbisidir. Yaxınları onun Qocalar Evinə aparılmasının tərəfdarıdır.

Evində quzu bəsləyir

Türkiyənin Manisa şəhərində heyvansevər bir cütlük anası ölən bir quzuya evdə baxmağa başlayıb. Əmziki bəslənən, altına pampers qoyulmuş quzunun şəkli sosial şəbəkədə paylaşılınca böyük marağa səbəb olub. Quzu həтта evin içində balaca körpə geyimləri də geyinir. Quzunu evdə saxlayan cütlüyün uşaqları da altına pampers bağlanan, oyuncaq döşən ilə oynayıb, evdə gəzən quzunun şəkllərini çəkib sosial media vasitəsilə paylaşır. Evdə saxlanan quzunun şəkli bir çox insanların diqqətini çəkib. Heyvansevər cütlük əmzikli butulka ilə bəslədikləri quzuya "Xalli" adını verib.

QOÇ - Tale-yüklü məsələlərin həlli üçün perspektivli təqvimdir. Mövcud problemlərinizi aradan qaldırmaq üçün əhəmiyyət kəsb edən adamlarla görüşün. Məsuliyyətsizlik etməyin.

BUGA - Bu gün istirahətə tamamilə ara verməli, işgüzarlığınızı artırmalısınız. Yeni işlərə başlamaq haqqında sövdələşmələr aparın. Bu addım böyük perspektivlərdən xəbər verir.

ƏKİZLƏR - İştirakçısı olduğunuz prosesləri gərginləşdirməyin. Qanqaraldan işləməyilməyiniz, hörmətiniz artacaq. Günün ikinci yarısını bütünlüklə maliyyə məsələlərinə həsr edin.

XƏRÇƏNG - Daxili süstlüyünüz təxminən saat 14-ə qədər davam edə bilər. Bu səbəbdən bəzi məsələlərdə ehtiyatlı olmalısınız. Günortadan sonra nüfuzlu və etibarlı adamlarla görüşməyiniz vacibdir.

ŞİR - Müəmmalı bir tarixdir. Özünüzlə bağlı situasiyalara nəzarətdə saxlaya bilməyəcəksiniz. Yaxşı olar ki, etibar etdiyiniz adamların rəyi ilə hesablaşsınız. Sizə kömək göstərəcəklər.

QIZ - Daxili duyğularınızı tənzimləmək üçün fiziki işlərdən uzaq olun. Bu gün ulduzlar məclislərdə iştirakınızdan da xəbər verir. Dəvətləri qəbul etməyə çalışın. Səhhətinizə fikir verin.

TƏRƏZİ - Sürprizlərlə dolu bir təqvim yaşayacaqsınız. Kiçik gərginlikləri nəzərə almasaq, ətrafınızda cərəyan edən hər bir hadisə üreyinizcə olacaq. Maraqlı görüşləriniz də gözlənilir.

ƏQRƏB - Axşam saat 18-ə qədər nəzərdə tutduğunuz planları reallaşdırmaqda heç bir problemlə rastlaşmayacaqsınız. Sonrakı saatlarda isə ehtiyatlı olmalı, əsas vaxtınızı evdə keçirməlisiniz.

OXATAN - Həqiqətə yaxın olan arzularla yaşayın. Paxıl və bədxah adamlara fikir verməyin. Gələcək işlərinizi indidən planlaşdırın. Yeri gəlmişkən, bu gün uzaq yola da çıxmamalısınız.

OĞLAQ - Qarşınızda dayanan bu təqvim hamıdan çox sizin üçün uğurlu olmalıdır. Odur ki, vaxtınızı boşa verməyin. Müxtəlif ünvanlara baş çəkməklə maddi və mənəvi rahatlıq qazana bilərsiniz.

SUTÖKƏN - Qarşınızda kifayət qədər uğurlu bir tarix durub. Xüsusilə nahara qədər baş verəcək hər bir prosesdən yararlanmalısınız. Çox istəyinizə çatacaqsınız, yalnız pul ilə bağlı riskli sövdələşmələri təxirə salın.

BALİQLAR - Daxili gərginliyiniz xeyli səngiyəcək. Əvəzində isə başınıza yeni ideya və perspektivli fikirlər gələcək. Həlli mürəkkəb olan işlərə girişməyin. Sizə passivlik yaraşmır.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Yaşlı insanları bələyə büküb sağaldırlar

Yaponiyada yaşlı insanları bələyə bürüyüb, sonra müalicə etmək - otonamaki terapiyası getdikcə yayılıb. Bu üsulla bel və kürək hissəsindəki problemləri azaldırlar. Müalicəyə qatılanların ağ bir tənziqlə qundağa bürünməsi əsas şərtidir. Otonamakidən istifadə edənlər bel tutulmaları ilə düzgün duruş məsələsində xeyli məsafə qət edirlər. Bu, faydalı müalicə üsulu olaraq sürətlə yayılır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçisi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100